

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge Evrope 8 K, za 2. Kdor hodi sam po nje, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odgovora. — Čeje „Katoliškega duhovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta šte. 5. — Rokopis se ne vračajo. — Upravništvo: Koroska cesta šte. 5. — Naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne pettivrste za enkrat 18 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala razprava“ stane beseda 5 vin. Parte in zabave vsaka pettivrsta 24 vin., izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprite reklamacije se pošiljate preste.

Mir se bliža?

Nemčija, Avstrija, Bolgarija in Turčija ponudile četverosporazumu mir.

Ponudba mirovni pogajanj.

Uradno se v torek, dne 12. dec poroča:

Četverozveza (Nemčija, Avstrija, Bolgarija in Turčija) je po zastopnikih nepristranskih držav stavila četverosporazumu ponudbo, da je pripravljena pričeti z mirovnimi pogajanj.

Od sprejema te ponudbe pri naših sovražnikih je sedaj odvisno, ali se bo vojska končala ali se pa bo nadaljevala.

Več med »Najnovjšimi poročili.«

Kaj je z mirom?

Mnogi smo upali, da bo novoizvoljeni predsednik Severnoameriških Združenih držav Wilson začel že letos posredovati za mir, toda zmotili smo se. Wilson je, kakor je to ob vsaki novi izvolitvi navada, predložil ameriški državnim zbornici spomenico ali poslanico, v kateri naznanja, kaj smatra za glavne naloge svojega delovanja, a posredovanja za mir v tej spomenici ne omenja niti z eno besedo. Dokaz temu je tudi izjava ameriškega poslanika Gerarda v Berlinu, ki se je mudil sedaj nekaj tednov v Washingtonu ter pred kratkim zopet odpotoval na svoje mesto v Berlin. Pred odhodom je izjavil, da ne nese seboj nikakih mirovni pogojev in da morejo sedaj priti mirovni predlogi le od angleške strani, sicer nimajo pomena.

In kako se pripravlja Angleška na mir? Tam je moralo ravnokar odstopiti dosežanje ministrstvo Asquith, ker je baje vodilo vojsko premedlo, in na

njegovo mesto je stopilo ministrstvo Lloyd Georges, kafero proglašja kot svoj delovni načrt: naj se obo-rožijo trgovske ladje, naj se pripravlja spomladanska ofenziva, naj se mobilizirajo vse nevojaške osebe med 16. in 60. letom, naj se obkoljenje osrednjih držav izpelje do zadnje pičice, pomnoži pridelovanje živil na domačih tleh, prepovejo vsa za vojno nepomembna dela, se prisilno nastopi proti potrafi in slednjič se naj vpeljejo brezmesni dnevi. Ta načrt nikakor ne govori, da Anglija že misli na mir.

Tudi v Rusiji je novo ministrstvo Trepov, ki je nastopilo za ministrstvom Stürmer, ubralo tako bojevitost strune, kakor jih dosežaj v Rusiji nismo še bili vajeni slišati. Ministrski predsednik Trepov je izjavil, da bo Rusija nadaljevala vojno do popolne zmage in da brez vednosti, zaveznikov ne bo sklenjen niti predzgodnji mir, niti posebej mir. Naj čuje ves svet še enkrat, da bodo Rusija in njeni zvesti zavezniki, naj bodo težave še tako velike, naj bodo protiučarci še tako silni, postavila na noge zadnjega moža in dala na razpolago vsa sredstva države, da pripelje vojno do odločilnega konca, in da za vedno prepereči naklepe in nasilnosti Nemcev. Vladni delovni načrt, je govoril Trepov, obsega le eno točko: zmago, naj velja karkoli, popolno končno zmago. Sovražnik ima še vedno en del našega ozemlja v rokah; zavojevati ga moramo in zopet pridobiti začasno z orožjem od nas odtrgano kraljevino Poljsko. A to ni dovolj. Iztrgati moramo sovražniku nekaj poljske pokrajine okraj meje. Obnoviti hočemo svobodno Poljsko v neločljivi zvezi z Rusijo. Že delj kot tisoč let hrepeni Rusija tudi proti jugu, k svobodnemu izhodu na odprto morje. Ključ do Bospora in do

Dardanel, Olegov ščit nad vratmi Carigrada, to so tisoč let stare sanje ruskega naroda. Te želje so izpolnitvi blizu. — Te Trepove besede pač ne pomeni, da Rusija misli že na skorajšnji mir, kajti pot do Nemške-Poljske, do Carigrada in Dardanel je še dolga!

V Franciji in Italiji kajpada bojevitost danov že ni več tako velika, tam bi že tudi radi imeli mir, ako bi Anglija in Rusija v to privolili. V francoski državni zbornici že smejo odkrito govoriti, da je njih vojni cilj, da se osvobodi severna Francoska in se obnovi Belgija. Prej nekdanj je bil njih glavni vojni cilj, da si pridobijo od Nemčije Alzaško-Lotarinsko. Posebno krotki so postali v Italiji. V italijanski državni zbornici je dne 9. decembra ministrski predsednik Boselli izjavil, da četverosporazum ne bo odložil orožja, dokler ne bo samostojnost Belgije zopet osigurana.

Sv. Oče Benedikt XV. so zopet v seji kardinalov dne 4. dec., ne da bi se ozirali na to ali ono državo, ampak splošno obsodili vojsko ter rekli:

„Strašna blaznost krvavega spopada, ki tlači Evropo, jasno kaže, kako uničevalne posledice ima, če se ne vpoštevajo postave, ki urejajo razmere med državami. Tu vidimo, da se v splošni mobilizaciji narodov s svetimi stvarmi in celo s služabniki cerkve, ki so po božjem in svetovnem pravu nedotakljivi, nedostojno postopa; tam zopet vidimo, da odstranjajo od njih ognjišč veliko mirnih državljanov med solzami mater, žena in otrok; drugod so izpostavljena odprta mesta in prebivalstvo, ki se ne more braniti, posebno zračnim napadom; povsod na suhem in na morju se dogajajo grozote, ki navdajajo in trgajo dušo z grozo. Ko obžalujemo množino zla in iznova

LISTEK

Vojni spomini.

(Napisal Januš Golec.)

(Dalje.)

Glej ga no! Kaj tako enostavno priprostega bi jaz ne bil iztuhtal. Mož z jekleno čelado je bil pa še postrežljiv kot sam evangelijski Samarjan. Lastnoročno je namignil vozniku in ta me je po ravnica in mnogih ovinkih prizibal do zgodovinsko starega in mogočnega poslopja, ki ga je označil kot ta „velika kasarna.“

Stopivši iz voza, sem uvidel, da me noge pošteno bole in krulč glad mi privija jedi vajeni hribovski želodec. Mislim sem si: Januš, da se ti kot rekrutu ne bodo potresavale hlače, pokrepi se z jedjo in pijačo. Cisto v bližini vojašnice sem iztaknil poštono oštarijo, kjer sem obilno grizel in v dolgih požirkih poplaknjeval od vlakovega dima okajeno grlo. Moč in nekaj gramov samozavesti mi je zlezlo v telo in srce, ko sem ostavil gostilno. Izvlekel sem iz žepa oni brzovajni papir, ki me je klical na boj za dom in cesarja ter kresal pred kasarno, da se tam pokažem postavnemu predstojništvu.

Gromska smola!

Pred kasarno vam je bilo zbranega ljudstva, v hlačah in krilih, da je kar šuštel kot v čebelnjaku. Kaj so ti zijasti radovedneži tamkaj iskali in

brezposelno budali v noč, še dandanes ne vem. Z veliko težavo sem se rival naprej; marsikateremu zijalu sem hribovsko pošteno stopil na prste, predno sem se preril do vhoda v kasarno. Stisnil sem trdo v roko brzovajko in zapel suknjo z gorečim in globokim vzdihom:

„Sedaj pa sam Bog pomoz!“

In hušnil sem skozi vrata v vežo.

Liki hraš močnemu in velikemu bosanskemu četovodju sem priletel v roke. V strogo po vojaško urezani strogosti me je mož s puško na rami ustavil, mereč me od pet do glave. Da bi mu nekoliko omilil strogi izraz, sem mu potisnil pod nos ono cesarsko brzovajko, ki sem jo tiščal v desnici.

Bosansko vreteno ni kar nič pobulil v ponujeni mu papir, ampak centnarsko samozavestno me je nahrulil:

„Pak šta vruga brbraš, kukavica? Šta radiš tu v kasarni?“

Kazal sem mu na papir v roki, a hrust je stegnil lopatasto roko, me zagrabil kot mačka za vrat in noge ter, predno sem se utegnil sploh zganiti, že sem prifrčal po dolgosti med pred kasarno zijajočo sođrgo.

Ta tržaška svojat bi me bila še pošteno okresala, da se nisem bliskoma pobral in izginil za voglom sosednje ulice.

No, ta sprejem v cesarski hiši je bil še po mojih hribovsko skromnih pojmih prerobat. Zapisregel sem tej bosanski surovini kruto osveto. Komaj sem pokukal v vojašnico, in znašel sem se zopet na ce-

sti kot deseti brat. Stožilo se mi je, mišo se mi je tu storilo v dnu srca, saj nisem imel v celem Trstu žive duše, kateri bi bil lahko zaupal svoje gorje in jo zaprosil nadaljnih nasvetov. Da je še vozil ono noč jeden vlak iz Trsta, oddrčal bi bil čisto sigurno naravnost nazaj na Remšnik, kjer me ni nihče v celih treh letih vrgel iz hiše na kolovoz.

V prav samotno krčmo sem se potegnil pozno ude po zasluženi postelji. Dolgo sem tuhtal in brskal po trnjevi poti vojaške prihodnosti, dokler me ni že senj prestavil v slovenske domače kraje, kjer se vabi popotne ljudi v hišo ter se jih ne luča na cesto v noč.

Drugega jutra sem pokrepčan po dobrodejnem spanju zbral in zbornal vse svoje misli in uvidel: domov, na Remšnik, uteči, bi bilo nevarno, bi te utegnili še pripreti kot dezerterja. Sklenil sem potegniti še enkrat v kasarno za vrv pravice in dostojnosti. Drugič mi je bila usoda bolj mila, vsaj onemu bosanskemu Goljatu nisem padel v roke.

Mlad častnik, ki me je sprejel, mi je prav ljudno razložil, naj še brez skrbi počakam v mestu do jutri. Prihodnjega dne me bodo pa že porinili v novo — vojaško službo.

Ta prosti dan sem taval, blodil kot izgubljeni sin po tržaških ulicah in spoznaval, da je bridek in oster rekrutsko-vojaški kruh. Prav po naključju sem se sestal s štirimi duhovniki-rekruti, ki so imeli iste brzovajne papirje in tudi niso znali kam. Združilo se nas je vseh pet trpinov in sklenili smo naslednjega dne skupno, s petero silo izvojevati pojasnitev našega vpoklica v vojaško suknjo.

grajamo krivice, ki se gode na tej zemlji, molimo k Bogu, zaupajoč, da nas usliši, da bo meščanski družbi napočil srečnejši in mirnejši čas, ko bode zopet obnovljen red in ko se bo zopet spoštovala pravičnost in pravica in da bo zelo kmalu zažarela jutranja zarja zaželenega miru, ki naj prinese narodom, ki se bodo zopet sprijaznili, vsestranski napredek.

Avstrija in Nemčija sta ponovno izrekli svojo pripravljenost, da se začnejo na podlagi sedanjega vojnega stanja mirovna pogajanja. Gotovo bosta tudi sedaj, ko sta izvojevali sijajne zmage v Rumuniji, ko je torej njuni položaj kakor ustvarjen za spravo, storili vse, da povabita nasprotnike na pogajanja za mir, katerega si želijo vsi narodi. Ako državni naši nasprotniki zopet ne bodo vpoštevali želj svojih narodov in se odzvali našim vabilom, bo vnovič jasno pokazano, na kateri strani je krivda, da ne preneha strašno prelivanje krvi.

Odkrita beseda.

V dunajskem mestnem svetu se je vršila te dni velika razprava glede preskrbe dunajskega mestnega prebivalstva z živili. K besedi se je oglasil med drugimi tudi dunajski občinski svetovalec in deželni poslanec Kunšak, ki je izvajal sledeče:

„V začetku vojske se naša sodišča obsodila marsikatero osebo zlasti iz nižjih slojev zaradi draženja in navijanja cen na skrajno stroge kazni. A obsojalo se ni morda na podlagi uradno določenih najvišjih cen, ampak na popolnoma nesigurni podlagi pridelovalnih stroškov. (Govornik je nato navedel več tozadavnih vzgledov glede svinjske masti.) Temu nasprotno boji pribito, da si je veliko število oseb napravilo v tej svetovni vojski na milijone dobičkov, ne da bi imele opraviti z državnim pravičnim, ali s kazenskim sodiščem in sicer zaradi tega ne, ker so se dotični tovarnarji, pivovarnarji, tovarnarji za izdelovanje sladkorja itd. znali zavaruovati pred kaznijo na ta način, da so prosili vladu, da določi cene za njihove tovarniške izdelke. Umevno je, da je posledica teh velikanskih dobičkov ta, da slabo vplivajo na javno pravno in nadaljna posledica tega je nepoštenost in popolni nered v trgovinah z živili in z drugimi potrebščinami. Politika za prehrano prebivalstva bi morala zasledovati dva smotra in sicer prvič, da se zaloge živil, s katerimi razpolagamo, pravično in po primernih cenah porazdelijo in drugič, da bi se tudi gledalo na to, kako te zaloge izpopolniti. Vzrok, zakaj da nam primanjkuje masti, mesa in mleka, je ta, ker nam primanjkuje krme. Toda kljub temu se ravna s krmo zelo potratno. Kot primer boji navedeno, da si je znala neka visoka oseba, ki ima velikanska lovišča, zagotoviti za svoje jelene in srne zadostno množino sena, dočim so odvezli kmetom na Tirolskem in Predalemskem čisto vse seno, vsled česar so bili tamošnji kmetje prisiljeni, da so morali poprodati vso svojo mlado živino. V začetku vojske je vlada izdala poziv, da se mora obdelati vsaka ped neobdelane zemlje, in to se je tudi zgodilo in se še zgodi tudi sedaj z velikimi žrtva-

Nastanili smo se skupaj v isti krčmi in smo jo drugega jutra vsi skupaj primahali v kasarno.

Gefreiter nas je lepo po velikosti uravnal v jedno vrsto ter nas popeljal po zastarelih hodnikih — pred samega gospoda obersta, našega novega predstojnika.

Srce mi je sunkoma zatolklo, kri mi je zavaločila po žilah, ko sem zazrl strogi obraz moža z zlatim ovratnikom in tremi svetlimi zvezdami. Nič ni bil manjši od onega Bosanca, niti milejše ni gledal. Jaz sem postal tako bolj blizu vrat, da bi mi ne bilo potreba rivati ter pehati, ako bi gospod nevoljno zarežal.

Polkovnik nas je od leve na desno muštral uprav kritičnega pogleda in šepnil nekaj nerazumljivega svojemu adjutantju. Ta je še nekaj pobrskal po knjigah in stopila sta oba pred nas, po velikosti urejenih pet rekrutov. Stari gospod je izmaknil meni ono cesarsko brzovjavo iz rok s kratko odločbo:

„Vi ostanete pri polku! Tudi na bojišče nas boste spremljali! Ostali štirje gospodje pa lahko odidejo nazaj domov. Rabimo itak samo jednega.“

Zjokal bi se bil najrajši iz nevošljivosti in žalosti, ko sem gledal žar veselja na obrazih odhajajočih, srečnih tovarišev. Meni je pa gospod oberst namignil, naj še ostanem in počakam. Star je zarežal glasno zapovedujoče:

„Ordonanc!“

Bliskoma se je zravnil pred njim kot sveča vojak in prejel povelje:

„Pozovite mi takoj polkovnega trobentača!“

Sedaj pač sem menil, ta trobentač, ta ti bode še gotovo drugače zapiskal kot ona mustačasta, bo-

mi. Toda imamo v naših deželah veliko takih zemljišč, za katere ne velja ta poziv, to so zemljišča namenjena za zabavo kot lovišča, prostori za dirke, igre itd. Človek bi mislil, da se bo vsaj sedaj v vojskinem času napravil v tem oziru red, da bi se obdelala zemljišča, ki služijo v zabavo in bi se obširna lovišča obdelala in spremenila v rodovitne njive in travnike, kar bi bilo v splošno korist.

Veliko se je govorilo in pisalo o oderuštju kmetkega stanu, češ, da je kmet največji oderuh. A uvažujte sledeče: Za vse kmetke pridelke so cene uradno določene. Kmet dobi za meterski stot ovsu 28 K, za meterski stot pšenice 38 K in ravno toliko za rž. Tudi za mleko so določene najvišje cene, torej je vse to uravnano in urejeno, toda povejte mi, kako pa to, da mora kmet n. pr. otrobe, razne odpadke i. t. d., ki jih rabi za živinsko pičo, dražje plačati, kakor n. pr. oves? Za meterski stot ovsu dobi kmet 28 K, za meterski stot otrobov pa mora plačati 40 K! Kako hočete označiti kmeta za oderuha, če dobi za svoj oves 28 K, a ta oves se pa prodaja na Dunaju pred očmi oblasti, s sodelovanjem oblasti in še celo od oblasti same za 140 K za meterski stot, 26 K dobi kmet za meterski stot koruze, a 80 K pa mora plačati za njo, če jo sam potrebuje in jo mora kupiti. To so naravnost neznosne razmere, katere je treba nujno odpraviti. Če kmet prodaja meterski stot izbranega krompirja za človeško hrano, dobi zanj 9 K, ako si pa hoče kupiti meterski stot drobnega ali tarkozvanega svinjskega krompirja za svinjsko pičo, pa mora plačati za meterski stot 13 K. Ta velika razlika cen je vendar nekaka nagrada za to, da si vsak poljedelec održi boljše poljske pridelke doma in odda slabejše. To se vendar pravi načrtoma vzgajati in spodbujati ves kmetki stan k prestopkom zakonov in odredb.

Glede nagodbe med Avstrijo in Ogrsko moramo zahtevati, da se sklene taka nagodba, da Avstrija ne bo gospodarski odvisna od Ogrske še bolj, kakor je že bila dosedaj. Odkloniti moramo vsako tako nagodbo! (Viharna odobravanja po vsej dvorani.)

Ker se dan današnji tudi pri nas, zlasti v mestih, kaj rado počitka kmetu, češ, kmet dela draginjo, a se ne pomisli, da mora kmet vse, kar potrebuje, plačati zelo drago, bi bilo le želeto, da bi si vsi tisti, ki ne znajo drugega, kakor zabavljati čez našega kmeta in ga po krivici obsojati, odkrite besede dunajskega Nemca prav dobro zapomnili in jih tudi uvaževali.

Kaj je z otrobi?

Šmarjeta ob Pesnici, 8. dec.

Vsak, kdor zna, kaj se pravi sedaj ob glavnem času svinjske krmitve biti brez otrobov, brez meti, ne more več dalje molčati.

Zadnje otrobe smo tu sprejeli meseca septembra in še takrat le v prikrajsani množini. Od tega časa naprej ni več ne duha in ne sluha o otrobih. Občinski uradi so sprejeli od oddelka (urada) za krmilna sredstva pri cesarski namestnji v Gradcu samo dopis, da so se nova naročila zabeležila, a o do-

sanska prekla. Precej minut je zatonilo v večnost, predno je peketnil pred oberstom narednik, trobentač v zvonečih ostrogah in držeč z levico mogočno, dolgo sabljo, javil:

„Na povelje, gospod oberst.“

Stari je pogledal mene, ponižnega civilista, z vprašanjem:

„Znate li jezdit?“

Tokrat sem se po remšniško domače hitro odrezal:

„Ha, kot pastir sem kar celo brez sedla jezdaril po pašnih. Sedaj pa že dolgo nisem več drgnil konjskega hrbtišča.“

„Torej dvij jezdec brez šole“, je menil stari, namršil ježičaste obrvi in zaukazal polkovnemu trobentarju:

„Peljite gospoda k ritmojstru jahalne šole, in naj se uči jezdit! Tri ure predpoldne in tri ure popoldne.“

To je bil moj sprejem pri oberstu in tako je bila zapečateni moja nadaljna usoda. Na hodniku me je še nagovoril trobentač, bil je hvala Bogu Slovenec, in menil prav pomilovalno:

„Gromsko strelal! Sed ur na dan v tej julijsko-tržaški vročini v sedlu. Gospod, smilite se mi in vaša koža, ker tudi ritmojster vas ne bo prijemal z rokavicami.“

Še istega dne so mi oblekli po cesarskem kroju zašito obleko in zvečer ob 5. uri me je trobentač predstavil ritmojstru kot učenca nove šole. Bilo je to ožbališče na trdem dvorišču v kasarni. Z deskami ograjen krog, kakor ga je že videl marsikdo v cirku. Meni se je zdel ta zaokroženi prostor kot sam

poslatvi teh pa Gradčani molčijo. Nekaterim občinom, ki so posebej pritiskale na hitro določitev, se je pa naročilo, da naj vpošljejo znesek za metilo že vnaprej ter naročeno množino lahko tako temprej dobijo. Denar je gori, a otrobov že tretji mesec ni od nikoder!

Nekateri občani so šli k mariborskim mlinom, da tam poskušajo svojo srečo radi otrobov. A kaj se jim je reklo? Otrobov je dovolj, pa brez nakazila od krmilnega oddelka v Gradcu se ne sme nobenih otrobov oddati.

Tako počenjanje in taka razdelitev pa vendar zahteva popravne, zahteva popolne preosnovitve. V mlinih in skladiščih se otrobi kopičijo in ubogo ljudstvo jih za važno svinjerejo ne dobi. Izpolnjevanje nakazil za otrobe je vendar malenkost. Kmetovalcu pa prizadeva pomanjkanje otrobov ravno sedaj ob glavni krmitvi, ko se niti dan ne sme zgubiti, zelo občutljive izgube in veliko gmotno škodo. Odkod neki pa si naj kmetovalec spravi otrobe? Mar od žitnega mletja, ki se mu oblastveno dovoli itak že v tako pičli izmeri? In ali naj uporabi za svinje one male množine žita, ki so mu ga še pustile rekvizijske komisije? Vprašamo slavne urade: Kako naj vzredimo debele svinje za mast?

In še nekaj! Ni dovolj, da se nas muči s čakanjem, tudi s ceno otrobov zgleda kaj brezsrčno: za 1 stot koruznih storžev dobimo 12 K, za 1 stot otrobov pa nam je plačati — 50 K! In kljub temu jih še niti ni dobiti.

Ljudstvo kar oblega občinske urade z vprašanji: Kaj je z otrobi? Jezi se nad občinskimi predstojniki, ki so pa brez moči. Prosimo gospode poslance, oziroma merodajne oblasti, da vzamejo to važno stvar v roke ter nam po najbližji poti odpomožejo, da čimprej dobimo tolipotrebne otrobov!

Enake pritožbe glede dobave otrobov ne prihajajo samo od Sv. Mariete ob Pesnici, ampak tudi z mnogih drugih strani. Nek župan nam piše, da je n. pr. lansko leto meseca decembra poslal uradne naročilnice na vojno-žitno-prometni zavod, a še do danes ni dobil od nobene strani niti odgovora. V spomladi 1916 je še enkrat poskusil svojo srečo z otrobi, a zopet brezuspešno. Še odgovora ni od nikoder. Ker so take in enake pritožbe dan za dnevom bolj goste in ker se otrobi radi pomanjkanja drugih krmilnih sredstev za pitanje svinj in za teleta res nujno rabijo, bo treba v tem oziru kaj odločnega ukreniti. Po našem mnenju je najbolje, da se prizadeje občine obrnejo z utemeljenimi pritožbami naravnost na cesarskega namestnika grofa Claryja in na poljedelsko ministrstvo. Ako se od kmeta zahteva: Oddati moraš toliko in toliko masti, ima menda pač tudi kmet pravico, da zahteva vsaj otrobe od žita, ki ga je oddal.

Naše žrtve za domovino.

Č. g. vojni kurat Janez Bogovič nam poroča, da je padel na bojnem polju v zvestem izpolnjevanju svoje službe vojak Franc Goršič iz občine Puševci pri Ormožu. Pokopan je na nekem vojaškem pokopališču. Bog bodi Tolažnik vsem, ki za njim žalujejo!

Dne 26. novembra so pri Mariji Snežni žalostno zapeli zvonovi in naznanili, da je daroval svoje življenje za domovino posestnik in čevljar Matija Pezdicek na Spodnji Velki. Štiri mesece je bil na polju slave, dobil je grizo in je v Inomestu dne 22. novembra umrl. Zapustil je ženo in 4 hčerke.

grozni rimski amfiteater, kjer so spuščali divje zveri nad prve kristjane. Nisem bil jedini obsojenec v v ta strašanski zaplankani polkrog, čakalo je istega uka še 12 mladih častnikov, samih rekrutov z menoj vred, kar se konja in sedla tiče.

Prigugal je ritmojster, prihrsalo je za njim v krog 13 konj. Ritmojster nas je nagovoril, pozdravil in nam natrobil v uho naukov o strogi pokorščini in vstrajnosti do konca.

Nato smo skobacali in splezali vsi rekruti na konje, kakor je pač kateri mogel in znal. Nobeden izmed konj ni imel vajeti. Kar na stražmojstrovu povelje so se uvrstili vsi v polukrog in ritmojster je na dolgo zategnjeno, noslajoče zapovedal:

„V ko — o — rak, ma — a — arš!“

Konji so zastopicali lepo jeden za drugim mirno, korakoma, počasi. Čeravno sem čepel v sedlu popolnoma prosto, sem si bil svest: če bomo tako počasi jezdarili, ne bom nikdar poljubil matere zemlje. Dobre pol ure smo tako leno šetali. Vščipnil je nekaj ritmojstra in zategnil je velevajoče:

„Tra — a — ab!“

O vsi božji svetniki! Kljuseta so ubrala v za nas usodepolni: tra — a — ab. Roke sem moral držati kvišku, noge so mi bingljale navzdol brez opore. Pri vsakem konjskem koraku sem odskakoval in padal nazaj v sedlo, da sem menil, želodec in drob se mi mora potrgati vsled teh neusmiljenih gostilj sunkov. Nekateri tovariši so vpili:

„Stoj, za Boga! Jaz padem, ne morem več!“

(Dalje sledi.)

Iz bojišča je došla žalostna vest, da je padel poročnik Kuntara, doma iz okraja Laški trg. Praporščak Hočevnar piše o tem profesorju Č. g. Vreže-tu: Dovolite, da Vam danes natančneje poročam o smrti tovariša Kuntara. Artilerijska priprava za deveto ofenzivo je trpela 4 dni. Žrtev te priprave je bil tudi tovariš Kuntara. Dne 30. oktobra zvečer sem bil se pri njem. Imel je slabo kritje v mali dolini, 20 korakov za strelnim jarkom. Govorila sva se o dopustu, s katerega sva baš prišla. Bil je še zelo vesel. Dne 31. oktobra popoldan je padla 3 korake od kritja težka mina. V kritju sta bila praporščak in poročnik Kuntara. Praporščak je bil takoj mrtev. Kuntara je pa dobil težke poškodbe na glavi in prsih. Umril je dne 3. ali 4. novembra v vojaški bolnici v Ljubljani. Trpel je mnogo, kakor je pripovedoval poročnik, ki ga je videl še v Ljubljani. Radi njegove mirnosti je bil zelo priljubljen pri tovariših častnikih, kakor tudi pri moštvu. Bil je neprenehoma 15 mesecev na fronti. Zopet se je število tovarišev skrčilo. Na njegovo mesto sem prišel še isti večer jaz s svojo četo. Drugi dan, to je dne 1. novembra, smo imeli 11 ur bobneči ogenj artilerije in tudi min. To je bilo nekaj strašnega! Potem je pa prišla infanterija. Mislili so, da nismo več živi, pa so se močno zmotili. Pokazali smo jim, kdo da smo Slovenci. Pri prvem napadu se jim je posrečilo na 200 korakov dolgi fronti vdreti, a smo jih kmalu zapodili v beg, deloma pa vjeli. Isti dan smo še imeli 4 napade, a so bili vsi gladko zavrnjeni. Dne 2. novembra so bili zopet 3 napadi in 1 protinapad. Večno smo se skazali. Dobili niso nič. Naša stotinja je nalovila čez 300 sovražnikov in vplenila 5 strojnih pušk. Pozdrave!

Od Sv. Petra pri Radgoni se nam piše: Milo je peval zvonček v vasiči lomoški dne 30. septembra ter naznanjal tužno vest, da se je na željo staršev in sestric pripeljalo mrtvo truplo pridnega mladeniča Alojzija Žigert iz Inomosta v radgonsko mrtvašnico. In še isti dan je bil sprevod na šentpetersko pokopališče. Kako je bil rajni priljubljen in pri vseh spoštovan, pokazal je njegov pogreb, katerega se je udeležila ogromna množica ljudstva. Rajni se je bojeval na južnem bojišču in kakor se bere iz njegovega dnevnika in kakor poročajo njegovi tovariši, je mnogo, mnogo prestal in bil v silnem ognju, a božja roka ga je povsod varovala. A žaljog se je rajni Alojzij prehladil in se ga je lotilo vnetje pljuč ter se je tako v cvetu svoje mladosti (v 20. letu) dne 23. septembra, preselil v boljšo domovino. Oj z Bogom, z Bogom! Dragi Lojzek ti, vidimo se nad zvezdami!

Iz našega kroga Slovencev je častno padel za domovino dne 25. novembra desetnik Ivan Krevelj, doma iz Trbovelj. Iskrene pozdrave pošiljajo iz bojnega polja slovenski topničarji od gorskega topničarskega polka št. 3: četovodja Valentin Mežnar, Comilsko: predmojster Franc Medvešek, Deskle pri Gorici: topničarji: Anton Šuk, Slovenjgradec, Ivan Ravnikar, Laški trg, Franc Vrečar, Selo pri Ljubljani in Ivan Rozman, Bohinska Bistrica.

Iz Ruske Azije je prišlo poročilo, da je v vojnem vjetništvu umrl Anton Kramp iz Sv. Jurija ob Pesnici. Zdaj je tudi oblastveno potrjeno, da je res že dne 10. novembra 1915 padel Filumen Marko priden delavec in tukajšnji pomožni cerkovnik. Počivajta v Bogu!

Padel je na Krasu Ernest Bregant, bivši trg. pomočnik pri g. Fontanu v Mariboru, priden in ljubljani sin g. Jurija Bregant, naučitelja v pokoj. Šel je iz strelskega jarka, šrapnel ga zadene in raztrga. Bridko žalujočim staršem najprisrčnejše soznanje; mlademu junaku pa naj bo kraška zemlja lažka!

Vsem umrlim slovenskim junakom boji Bog milostljiv Sodnik!

Skupščina Zadružne Zveze.

Dne 12. decembra se je v Mariboru ob izredno obilni udeležbi vršil občni zbor Zadružne Zveze v Ljubljani (oddelek za Štajersko). Skupščina je otvorila in vodil predsednik prof. dr. Hohnjec. Izrazil je svoje veselje nad veliko udeležbo ter pozdravil navzoče, zlasti poslanca dr. Kreka. V vznesenih besedah se je spominjal rajnega cesarja Franca Jožefa, pod kojega vlado se je slovensko združništvo razvilo do sedanje visoke stopinje. Nato je izrazil globoko vdanost našega ljudstva do novega cesarja Karola I., ki je že koj ob nastopu svoje vlade pokazal, kako mu je naš slovenski narod pri sreči, ko je izvanredno odlikoval kranjski pešpolk št. 17 in lovski bataljon št. 20.

Nadrevizor Vl. Pušenjak je nato podal obširno poročilo o delovanju pododbora, katero se je vzelo z odobrenjem na znanje. V razgovoru je med drugimi razpravljal dr. Krek o vojnem posojilu, o skladiščnih zadrugah in o nadaljnjih nalogah kmetijskih zadrug.

Predsednik Zadružne Zveze dr. Krek je govoril o položaju na denarnem trgu in o obrestni politiki. Njegovo stvarno in temeljito predavanje je napravilo globok vtis.

Nato je poročal nadrevizor Pušenjak o skupnem delovanju slovenskoštajerskih zadrug, potem pa o novih davkih in pristožbinah, ki zadevajo

zadruge. Vnel se je živahen razgovor o raznih združnih vprašanjih, nakar zaključil predsednik dr. Hohnjec zborovanje, ki je trajalo čez tri ure.

Popoldan ob 3. uri se je zbralo veliko zborovalcev, ki so se razgovarjali o vojnem posojilu in o tozadevnih korakih, zlasti z ozirom na podpisovanje občin. Ob 5. uri popoldne se je zaključil razgovor.

Zadružni dan nam je dal vpogled v naše razmere, v naš položaj, podal nam sijajno sliko o naših zadrugah, dobili smo navodila za naše nadaljnje delo in smo z velikim zadovoljstvom zapustili po peturnem zborovanju skupščino, katero je obiskala večina slovenskoštajerskih članic.

Ogrsko.

Na Ogrskem se živahno pripravljajo na slovesno kronanje kralja in kraljice. Ogrsko-hrvatski državni zbor je izvolil odbor, ki sestavlja besedilo novega svečanega odloka, ki ga izda kralj Karol IV. povodom svojega kronanja za ogrskega in hrvatskega kralja in v katerem potrjuje ustavne pravice deželne krone sv. Stefana.

Dne 12. decembra je cesar v Budimpešti sprejel poklonitev gosposke zbornice in zastopnikov državne zbornice. Pogovarjal se je z raznimi ogrskimi politiki in se je še isti dan na večer vrnil nazaj na Dunaj.

V seji ogrske zbornice dne 12. decembra je grof Tisza podal izjavo glede naše ponudbe četveropsporazumu za mirovna pogajanja. (Glej naš članek „Bethmann-Hollweg in grof Tisza.“) V prejšnji seji, dne 11. decembra, je grof Batthyany skušal zavračati trditve, ki krožijo v Avstriji, češ, da Ogrska prepušča Avstriji mnogo premoženja. Govornik je zatrjeval, da Ogrji dajo Avstriji dovolj (!) odvišnih živil, da pa Avstrijci prodajajo na Ogrsko svoje industrijske izdelke za zelo pretirane cene.

Spori na Francoskem.

Med francoskim vrhovnim armadnim poveljnikom Joffrem in ministrskim predsednikom Briandom je nastalo resno nesoglasje. Nekatera poročila pravijo, da bo šel Joffre v pokoj, druga pa, da bo ta usoda zadela Brianda. Francoska javnost meče obema polena med noge, češ, da sta kriva vojnih neuspehov na francoski fronti in na Balkanu.

Novo angleško ministrstvo.

Kakor v današnjem uvodniku pišemo, je moral angleško ministrstvo Asquith odstopiti in napraviti prostor Lloydu Georgesu, ki je poklical v svoje ministrstvo skoro same zagrizene pristaše nadaljevanja vojske. Novo angleško ministrstvo šteje 31 udov, od katerih so 3 člani delavske stranke. Ministrstvo je ločeno v ožje in celotno ministrstvo. V ožjem, takozvanem vojnem ministrstvu, je samo pet članov.

Rumunsko bojišče.

Naše prodiranje v Rumuniji je bilo dne 6. decembra venčano z velikim uspehom, ker so naše čete zavojevale rumunsko prestolnico — Bukarešto. Že v zadnji številki „Slovenskega Gospodarja“ smo o tem znamenitem dogodku nakratko poročali. Rumunska armada svojega glavnega mesta niti ni mnogo branila. Bolgari so skoro brez boja kot prvi vkorakali v Bukarešto. Kakšna čustva so pri tem zmago-slavnem vходу navdajala Bolgare, razumemo iz tega, če pomislimo, da so se v tem mestu leta 1913 kovali tisti črni naklepi, vsled katerih so Rumuni Bolgarom padli za hrbet in jih oropali Dobruče. Rumunski kralj je že dne 2. dec. na tistem zbežal iz svoje prestolnice proti Ruski.

Padeč Bukarešto je v Avstriji, Nemčiji, Bolgariji in Turčiji vzbudil veliko veselje. Po celi naši državi so zvonili zvonovi. Pri sovražnikih pa je zavladovala precejšnja poparjenost, ker niso pričakovali, da bi naše prodiranje v Rumuniji imelo tako hitro in tako velike uspehe.

Ko je padla Bukarešta, se je morala rumunska armada umikati vedno dalje proti vzhodu, naši pa pritiskajo za njimi. Dne 8. decembra so Bolgari pri Črnivodi prekoračili Donavo in tako rumunskim četam, ki so bile med Silistrijo in Črnovodo ob Donavi zakopane v zelo močnih jarkih, prišli za hrbet. Rumuni so se morali v brzem begu umakniti proti severovzhodu in tako izprazniti svojo donavsko obrambno črto. Naše armade, ki stojijo v Dobruči in v Rumuniji, so se tako strnile v skupno bojno črto. Severovzhodno od Bukarešte so naši zadnje dni

potolkli, vjeli in razpršili skoro vse tiste čete, ki so se umikale iz sedmograškega obmejnega gorovja. In danes v sredo, ko to pišemo, stojijo naše čete že več kot 40 km vzhodno od Bukarešte in sicer na črti reka Buzeu (izvira vzhodno od Brašovega, teče skozi srednjo Rumunijo in se izteka v reko Seret)—Mizil—Jalomita—Črnovoda ob Donavi. Bolgari so se polastili velikanskega mostu čez Donavo pri Črnivodi. Sovražnik se stalno umika; kje se bo ustavil, se da težko reči.

Na severnem koncu rumunske fronte so naši vse rusko-rumunske sunke krvavo odbili.

Vojaški uspeh v Rumuniji je torej popoln. A velik pa je tudi plen, ki je padel zmagovalcem v roke. Nemški državni kancelar Bethmann-Hollweg je o tem v državni zbornici dne 12. decembra naslednje izjavil: Velike zaloge žita, živil, olja in drugih reči so v Rumuniji padle v naše roke. Sedaj se odpeti jejo k nam. Kljub vsej tesnobi bi bili tudi z lastnim izhajali, sedaj pa je naša gospodarska varnost zasi-gurana!

Ogromen plen.

Naše armade so napravile v Rumuniji upravnogromen plen. Od 700.000 mož, ki jih je štela preje rumunska armada, je 145.000 mož vjetih, med njimi 1600 častnikov. Najmanj tako visoko je število padlih, ranjenih in razpršenih. Tako je najmanj 300.000 mož za Rumunijo izgubljenih. Ostane še torej samo približno 400.000 mož, katerim pa manjka najnujnejšega vojnega gradiva. Od 400.000 pušk, ki jih je rumunska armada imela na razpolago, je polovica po naših vpljenjena. Od 800 poljskih in 60 težkih topov, s katerimi je sovražnik pričel vojsko, je 422 poljskih, oziroma 25 težkih v naših rokah. Strojnih pušk pa so naši vplenili celo 364.

Rumunija meri 137.902 štirijaška kilometra, in od tega so naši že zasedli 64.000 km. Od železniške mreže, ki meri 3087 km, je v naših rokah 2000 km. Poleg tega smo vplenili nepregledno velike zaloge raznovrstnih živil in olja ter 130 železniških lokomotiv in 4500 vozov.

Zmagovalec dobil soli, kruha in cvetlice.

Ko se je drugi dan po zavzetju Bukarešte pl. Mackensen v avtomobilu pripeljal v Bukarešto, kjer se je nastanil v kraljevski palači, so mu prinesli meščani nasproti hleb kruha in krožnik soli v znamenje, da ga sprejmejo kot dobrodošlega gosta in se mu pokorijo. Mestne gospodične pa so mu izročile duhteče šopke cvetlice.

Rusko bojišče.

Rusi kljub neprestanemu silovitemu napadanju v Karpatih niso mogli nikjer predreti naše fronte. Ruske izgube so naravnost ogromne, ker rusko armadno vodstvo po svoji stari navadi meče vedno nove čete proti našim dobrozavarovanim postojankam. Najhuje napadajo Rusi v prostoru med Kirlibabo in Dornovatru v bukovinskih Karpatih. Tudi pri Tatarskem prelazu v Galiciji je ruski naval zelo močen, istotako pri kraju Oena vzhodno od Čik-Sereča na sedmograški meji.

Italijansko bojišče.

Italijani še niso pričeli z napovedano deseto ofenzivo. Sempatje se sicer razvija na Krasu živahen artilerijski dvoboj, pomembnejših infanterijskih spopadov pa zadnji čas ni bilo.

V italijanski državni zbornici so bile te dni zelo burne razprave. Nekateri poslanci so zahtevali, naj bi se Slovanom na vzhodnem bregu Adrije, kadar ga bo Italija zasedla (Lah dela račun brez krčmarja!), pustile njih narodne pravice. (Hijnavoi!!) Kadorna in ministru Bissolattiju se je očitalo, da sta kriva italijanskih vojnih neuspehov. Nekateri poslanci so se pritoževali, da se z avstrijskimi vojnimi vjetniki premilo postopa. Vladni zastopnik je izjavil, da se bo odslej naprej z avstrijskimi vjetniki strožje postopalo.

Prisega na bojišču.

(Izvirno poročilo.)

Pretekli dni je polagala avstro-ogrška armada svojemu najvišjemu vojnemu gospodu cesarju Karolu I. prisego zvestobe. Kolikokrat so v vojašnicah v mirnem času na novo odbrant fantje z navdušenjem polagali to prisego in obečali, če bo treba tudi

s krvjo potrditi to, kar so obljubili. Ta trenutek je bil za vsakega svečana, kajti vsakega je prešinila zavest, da od tega trenutka ne sliši več samo sebi in svojim ljubim, temveč da je od tega dneva last skupne domovine, kot njen branitelj, in da ji daruje, če treba tudi svojo srčno kri.

Kako svečana, kaka resna je še pa je ta prisega, ki jo danes polagamo mi med gromenjem topov in pušk, po več kot dveletnih bojih, našemu novemu vladarju, da se bomo borili do zadnje kaplje krvi, proti vsakemu sovražniku in kjerkoli zahteva volja Njegovega cesarskega Veličanstva.

Nikdar ne bom pozabil te prisega. Bilo je na večer, ko pride povelje, da se zberemo k prisegi, k prisegi, ki je pač bolj pomenljiva, kot je bila nekdanj, ko smo kot mladi fantje prisegali presvitlemu vladarju zvestobo do smrti, a to v domačih garnizijah in še nismo vedeli, kake težave in grozote prinese vojska. Bili smo še pač mladi, sami zase, brez družin. A sedaj!

Stemnilo se je. Poveljnik, naš nadporočnik D., nas je razvrstil po narodnostih. Nastala je svečana tišina. Nekako čudno nam je pri srcu. Tudi blede luna, naša verna tovaršica v teh visokih planinah, je svetila bolj skrivnostno kot navadno, hribi, ki nas obdajajo, se mi zdijo kot neme priče naše prisega, ki se dviga k Bogu. Da, kot te gore bomo stali, neomajano, do zadnjega diha za čast in slavo avstrijsko-ogrske monarhije in naše lepe slovenske domovine. Res, nekako čudno nam je bilo pri srcu. Visoko vrh planin, na zasneženih vrhovih, v očigled smrti, prisega do smrti! Zalibog da mnogi izmed naših tovarišev ni bil z nami v tem resnem trenutku. Njih trupla počivajo v daljnih bojnih poljanah in na neštetih bojiščih. Pa tudi njih zadnje misli so bile: Bog ohrani, Bog obvari nam cesarja, dom in Avstrijo!

Pionir M. Omladič, Savinjan.

Puškinska cev je bila vroča od samih strelcev.

Infanterist Jožef Zakanjšek, ki služi pri 47. pešpolku, ki se bori proti izdajalskemu Lahu, piše svojim domačim pri Sv. Juriju ob Taboru sledeče:

Do dne 19. novembra smo bili za rezervo, da se malo odpočijemo, ker smo slutili, da bo polentar prišel z ofenzivo. Dne 19. novembra ponoči pa smo odrinili v strelne järke. Naši jarki so bili še novi in popolnoma plitvi. S tovarišem sva začela kopati še bolj globoki rov. Nad glavami pa so tulile granate in šrapeli, da je bilo groza. Priporočil sem se še Mariji Devici, naj me varuje vsega hudega. Ob 6. uri zjutraj, dne 20. novembra, pa je začel sovražnik z napadom. Tega trenutka ne bom pozabil, če živim še sto let. Pred našimi strelnimi jarki se je prikazalo kar črna Italijanov. Hitro smo zgrabili za puške in kmalu je ležala prva vrsta na tleh. Za njimi pa je prišla druga, tretja; bilo jih je brez konca in kraja. Moja puška je bila že vroča, da je že skoraj nisem mogel več držati. Toda streljal sem še vedno kakor brez uma dalje. Ob osmi uri je napad ponehal. Mnogo naših je bilo ranjenih, a še mnogo več pa sovražnikov. Pred našimi jarki je ležalo cele kupa mrličev, med njimi so pa tarnali ubogi ranjenci. Čez dan se je napad še ponovil in tudi drugi dan, pa vsakokrat smo Laha srečno odbili. Zraven pa je še neprestano deževalo noč in dan. Jaz sem bil popolnoma v vodi in blaten, kakor bi me iz zemlje izkopal. Drugi dan ponoči so nas prišli premestiti, ker je ostalo le malo moč od stotnije še živih in zdravih. Dragi! Strašna sta bila ta dva dneva v mojem življenju, katera ne bom zlepa pozabil. Hvala Bogu in Mariji! Edino njej se imam zahvaliti, da me je še obvarovala vsega hudega.

V vasi tik za strelskimi jarki.

(Izvirni dopis iz bojišča.)

Naša vas je zadnja za strelskimi jarki, kjer je divjala še nekaj dni bitka, krvavo klanje z veliko silo, zdaj pa je po malem topniški dvoboj. Nas slovenskoštajerske fante in može, ki smo bili deloma že večkrat na fronti in ranjeni, je vojna vihra vrgla k nekemu poljskemu topniškemu polku, v katerem je polovica Nemcev, Čehov itd. Slovenci smo si sami pomagali, da nam ure hitreje tečejo. Ob prostem času se Slovenci zmirom zberemo, pojemo in si zbuhamo spomine na slovensko domačijo, po kateri nam vsem hrepeni srce, posebno pa sedaj, ko prihajajo že tretji božični prazniki, kar smo na vojski. Z velikim zanimanjem čitamo, kako se naši ljudje tam v ozađu s peresom borijo za naše stare narodne pravice in nam pripravljajo pot, kadar se vrnemo po truda-polnem boju domov. V imenu vseh naših fantov in mož vsem braniteljem naše narodne časti prisrčna hvala! Z nami se je začela sedaj bojovati tudi narava. Snežni viharji razgrajajo, plazovi buče in zima kaže vso svojo moč. Toda mi trdno stojimo in kljubujemo sovražniku in naravnim silam ter s ponosom gledamo na ljubljeno domovino. Naš pozdrav njej in njenim zvestim sinovom in hčeram pošiljamo iz krvavega bojišča. Zdravi slovenski fantje in može od topniškega polka: Jernej Sitar, desetnik, iz Velenja; četovodje: Gustl Hribar iz Ljubljane, Martin Keiba iz Celja, Ivan Zaje, desetnik, Ivan Pustinek, predtopničar, oba doma pri Velenju; topničarji: Ivan Hribar od St. Jurija, Janj Šone iz Trnovca, Al.

Colja, Ivan Gulič, predmojster Danijel Žnidarčič, F. Černe, J. Miheli, Flego, Gorišek, Martin Vrečar in Kolenc.

Slovenski domobranci se borijo kot tigri.

(Izvirni dopis.)

Zadnji čas se prav malo sliši od našega slovenskoštajerskega domobranskega pešpolka. Res je, da smo skoraj bi rekli v od Boga pozabljenem kraju. Toda z Lahom imamo tu vedno opraviti. Nedavno tega nas začne nekega lepega jutra obstreljevati z artilerijo bolj po malem in sicer tolko, da je naravnal svoje topove v pravo smer. Vedeli smo že naprej, da pride drugi dan takozvani bobneči ogenj. In res, rano drugega in naslednjega dne je bobnelo iz vseh kalibrov kot bi bil sodni dan. Tudi težke mine so bile poteg, kar je za najtežjimi topovi najstrašnejše orožje. Mina grozno počni in vse raztrga, kamor prileti. Ko so topovi nehali, nastopi laška infanterija, ki se je pa po večkratnih napadih in težkih izgubah vrnila in najbrž tudi spoznala, da ne prodre naših črt. Mi smo to vse hrabro držali in niti ped zemlje prepustili lakomnemu polentarju. Vjetniki so rekli, da smo se borili kot tigri. Tudi sovražniki imajo Slovence za hrabre vojake. Par dni pozneje pa smo dobili pohvalo tudi od našega gospoda divizionskega poveljnika, da smo se hrabro držali. Ponosni smo na vse to in upamo, da cela Slovenija z veseljem gleda na svoje sinove. Zdj živimo zopet bolj mirno življenje in opravljamo svoje dolžnosti čvrsto naprej.

Iskrene pozdrave pošiljamo svojim staršem ter prijateljem in tudi tebi, „Slovenski Gospodar“, možje in fantje hrabrega polka: Poddesetnik Jenko Alojzij iz Dola pri Hrastniku, Polutnik Srečko iz Zidanega Mosta, Poznič Ivan iz Vranskega, Dobnik Anton iz Letuša, Polanec Fr. od Sv. Marka pri Ptuj, Blaznik Fr. iz Straž pri Zidanem Mostu, Grašič Jožef od Sv. Tomaža pri Ormožu, Verk Anton od St. Jurija ob juž. žel., Zidar Ivan od Smarja pri Jelšah, Novak Ivan od Trbovelj, Breznik Alojz iz Ruš in poddesetnika Kuder Josip iz Griž pri Celju in Petrovič Franc od Sv. Barbare v Halozah.

Druga bojišča.

Na francoskem bojišču razven hudih artilerijskih bojov nobenih pomembnih dogodkov. General Joffre bo baje odstopil od vrhovnega armadnega poveljstva in na njegovo mesto bo imenovan general Petain ali pa Kastelnau. Anglija baje namestila združiti v vodovju okrog Anglije svoje in tudi velik del četverosporazumovnega vojnega brodograjskega poveljstva angleškega admirala, da bi se mogla vspešno braniti pred napadi nemških podmorskih čolnov.

Na macedonskem bojišču se vršijo sverno od Bitolja ter ob reki Črni hudi boji. Vsi navali Sarrailove armade na bolgarske in nemške postojanke so bili odbiti.

Na turških bojiščih nič posebnega.

Grčija.

Poraz Rumunov je sicer že dovolj junaškega grškega kralja še bolj potrdil v njegovem odporu proti nikdar nasičenim četverosporazumovnim zahtevam. Kralj zbira svojo armado, ki mu je ostala zvesta. Vlada je že zaplenila vse vozove in konje za armado. Rezervisti po vaseh so že dobili povelje, da morajo takoj pod orožje, kakor hitro bodo zapeli cerkveni zvonovi. Nad Atenami je proglašeno vojno stanje. V okolici mesta je zbranih 20.000 vojakov in sicer, kakor je izjavil ministrski predsednik Lambros, za to, da vzdržujejo red. Proti Venizelistom se nastopa prav strogo, 1600 jih je zaprtih, Atenski župan in 188 drugih oseb je obtoženih veleizdaje. Na otoku Kreta pa so se v mestu Kanea zbrali Venizelisti ter so odstavili kralja Konstantina kot izdajalca domovine.

Slovinci, podpisujte V. vojno posojilo!

Tedenske novice.

Duhovniška vest. Bogoslovec IV. letnika č. g. Jožef Krošl, doma v Brežicah, je bil včeraj posvečen za dijakona, jutri (v petek) pa bo posvečen za duhovnika. Nova maša bo dne 17. decembra v Brežicah. Pridiguje župnik č. g. Franc Spindler od Sv. Jurija ob Pesnici.

Delavec spletel venec za rajnega cesarja. Delavec-starček Jožef Rozovič v Trstu je iz lovorja in hrastovih vejic spletel letošnjo leto krassen venec, ki je bil namenjen rajnemu cesarju Francu Jožetu za 2. december. Ker pa cesar ni dočkal 2. decembra, je bil venec poslan na Dunaj v cesarsko grobnico.

Cesarsko grobnico pri oo. kapucinih na Dunaju obišče vsak dan od 8000 do 10.000 ljudi. V soboto, dne 9. decembra, je bilo n. pr. v grobnici 8650 obiskovalcev.

Generalni polkovnik pl. Borojevič se je tako-le izrazil v V. vojnem posojilu: „Osemnajst mesecev smo že vsak dan pričala tople domovinske ljubezni primorskega prebivalstva. Ta ljubezen se gotovo tudi krepko izkaže pri vojnem posojilu. Mi na fronti smatramo samo po sebi umljivo za castno dolžnost, da zapišemo zadnji vinar, ki ga lahko pogresamo. Kdo izv. n. fronte bi hotel zaostati za nami? Sto podpisanih milijonov je dobljena bitka! — Kdo bi se ne hotel soboriti v njej? In vsaka dobljena bitka nas približuje času, ko bomo mogli meč zamenjati s plugom, da bomo v miru mirno gradili dalje moč in veličino domovine. — Borojevič, g. p., l. r.“

Vojno posojilo. Vsakdo, če le more, naj podpiše vojno posojilo. Posojilnice naj podpišejo, ako ni drugih ovir, vsaj toliko, kolikor znaša njih rezervni sklad. Občina naj bi nobena ne manjkala med onimi, ki so podpisovale vojno posojilo. Ako občine nimajo denarja, naj se obrnejo na naše domače posojilnice in hranilnice, ki jim bodo gotovo rade šle na roko. Poštnohranilničnemu uradu in tudi bančnim zavodom prihajajo mnogoštevilna vprašanja s strani prebivalstva, kako in kje naj se podpiše vojno posojilo potem, če je podpisovalec dobil tudi od uradnega, vojaškega ali civilnega mesta vabilo na podpis. Tudi v teh slučajih velja za podpisovanje vojnega posojila splošno in brezizjemno veljavno načelo popolne svobode podpisovalca glede načina in kraja podpisavanja. Vsakomur je brez izjeme in brezpogojno svobodno, da podpiše vojno posojilo pri podpisovalnici, ki si jo izbere sam in to tudi tedaj, če bi bila morda v uradnem vabilu imenovana kaká druga podpisovalnica. Priporočljivo je samo in tudi vedno zadržati, da se dotičnemu uradnemu mestu, kakor hitro se je izvršil podpis, to sporoči, da se mu tako omogoči zaželen pregled o splošni udeležbi pri podpisovanju. Občine, ki bodo podpisale vojno posojilo, morajo na vsak način sklicati tudi zborovanje glavo-koplačevalcev, napraviti zapisnik in ga poslati uradu, odkoder je došel poziv. Občine smejo svobodno podpisati posojilo pri domači posojilnici in to jim tudi topla priporočamo. Mariborsko okrajno glavarstvo in okrajni odbor sta n. pr. dovolila, da sme občina Sv. Križ podpisati vojno posojilo pri domači posojilnici. Kar velja za mariborski okraj, velja za vse druge okraje.

Vojno posojilo in hranilne vloge. Zaradi preobilice denarja z ene strani in 100% zvišanja rentnega davka in pristojbin ter vnovič zvišanih davčnih bremen z druge strani so bile hranilnice, banke in drugi denarni zavodi prisiljeni, da so znižali obrestno mero na vloge. Obrestna mera omahuje sedaj med 3% in 4%. Brez dvoma je bilo s to odredbo občutno prizadetih mnogo malih, pa tudi velikih vlagateljev v svojih dohodkih, kar pride v sedanjih časih velike draginje živil in potrebščin ter izdatno višjih davščin tem hujše v poštev. Samo ob sebi nastane vprašanje, kako bi se dal poravnati ta veliki primanjkljaj dohodkov. Odgovor na to vprašanje se glasi: Podpisujte peto vojno posojilo, ki donaja za podpisovalno ceno 92 K šest odstotkov obresti in bo tekom 40 let povrnjeno s 100 kronami, ali pa podpišite 5% državno-zakladne liste po ceni 96 K, ki bo povrnjeno dne 1. junija 1922 s 100 K in donajajo 6% obresti. Kdor torej svoje hranilne vloge in tirjatve izpremeni v vojno posojilo, je na ta način v prijetnem položaju, da zviša dohodek od svojih vlagavic za polovico, odnosno za dvojni znesek. Kdor si na ta način pomaga, pomaga tudi državi in prisloži na pomoč, da premagamo svoje sovražnike. Strokovna pismena in ustmena pojasnila dajejo vsi naši domači denarni zavodi.

Taki so naši slovenski junaki! Kaka zavest in domoljubje preveva srea naših slovenskih vojakov, posebno na laški fronti, nam dokazuje pismo, ki so nam ga poslali naši vojaki: Z naglimi koraki se že nam bliža tretji Božič na bojnem polju. Tretjo zimo se borimo proti sovražnikom naše miše domovine. Da, tretjo zimo se žrtvujejo nedolžne žrtve za rodno grudo Veliko blagih mož in krepkih mladeničev smo sicer žrtvovali, ampak s sladko zavestjo, da niso bile te krvave žrtve zastoj. Dosedaj smo vedno mi zmagovalci. Kljubujemo še mi junaki zmiraj takorekoč celemu svetu. Ne najde pa se tudi lahko vojaka, ki bi bil za svojo rodno grudo tako vnet kot je ravno Slovenec. On ne vpraša po težavah, ki ga čakajo, ampak: kje je sovražnik in kdaj gremo nađ njega. Veliko ste brali, dragi Slovinci, o naših slovenskih junakih. Zlasti na Krasu in v južnih Tirolah so si prborili neverljivi mladeniči. In kdo podžiga pogum slovenskega vojača, kdo mu da moč, da prezira lastno nevarnost in natolče Laha, da jo zabrusi s krvavo butico tje, odkoder je prišel? Domoljubje in zavest, da, če izgubimo naš s krvjo napojeni svet, zgubimo vse, kar nam je drago in sveto na zemlji. Zato pa naj le pride, če ga butica srbi, Dragi rojaki! Le zaupajte v Vaše očete, može, brate in žene. Čeravno traja ta „šala“ že tretje leto, vendar še nismo izgubili potrpljenja in korajže. Naj se Lah še tako zaganja v nas, damo mu po buti, da

bo cvilil kot psiček. Prosite pa ob enem ljubega Boga, da nam da skoraj trajen in časten mir, da se bomo pod domačim krovom veselili rojstva Gospodovega. Vesele božične praznike in srečno novo leto žele vsem bralcem „Slovenskega Gospodarja“ ptujski pionirji: Janko Slavinec, desetnik, Kamenščak pri Ljutomeru; Janez Tuš, Jarenina; Matija Kolmarič, Ključarovec na Murskem polju

Sv. Pismo. Res je, da sem priredil prevod Sv. Pisma (N. 2, I. del: Sv. evanĝelji in Dejanje apostolov) s kratko razlago. Toda nastale so nepričakovane ovire, katerih do zdaj ni bilo mogoče premagati. Čimbolj se bo javnost zanimala za to najlepšo in najpotrebnejšo knjigo, tem hitreje bo izšla. Sv. Hieronim pravi: Kdor ne pozna Sv. Pisma, ne pozna Kristusa. Vprašam: Kdo bi si drznil trditi, da Slovenci poznajo Sv. Pismo? Zato želijo Sv. Oče Benedikt XV., da pride Sv. Pismo med ljudstvo — Jos Zidanšek.

Od naših vjetnikov v Rusiji. Jožef Ferik, kadet pri kranjskih domobrancih, osmošolec mariborske gimnazije, doma iz St. Ilja v Slov. gor., piše našemu uredniku iz Rusije, da se nahaja v velikem vjetniškem taborišču v Omsku v Sibiriji. Taborišče se nahaja na veliki pustinji na prostoru, kjer brije mrzel veter. Prostor, kjer so vjeti naši častniki, je obdan z visokim plotom in bodočo žito. Ferik pozdravlja vse znance. — Pešec Ivan Grubič od 47. pešp. 15. stotnije, nam piše, da je prišel dne 10. maja 1916 v rusko vjetništvo in da se mu posebno mili po našem „Slov. Gospodarju.“

Odlikovani prostovoljni strelci. Odlikovani so bili sledeči slovenski fantje c. kr. strelskega bataljona št. 4, ki so bili že več kot leto dni na laškem bojišču in ki so se v osmi in deveti ofenzivi posebno izkazali. Odlikovani so bili: s srebrno hrabrostno kolajno I. vrste četovodja Veber Jožef, doma iz Radgone, padel zadet od mine; s srebrno hrabrostno kolajno II. vrste četovodja Kostanjevec Jožef iz Moškancev pri Ptuj, desetnik Žižek Karol iz občine Pesnica pri Mariboru, desetnik Talauer Leopold iz Radgone; strelci: Regner Ljudovik iz Celja; bronasto hrabrostno kolajno: četovodja Kos iz Maribora, desetnik Vrabl Alojz iz Križevcev pri Ljutomeru, poddesetniki: Walcher Franc iz Maribora, Čeh Ant. iz Maribora (padel), Senekovič Franc iz Maribora; strelci: Hojnik Franc od Sv. Lovrenca v Slov. gor., Zupančič Franc iz Slov. Bistrice in Predikaka Janez od Sv. Lovrenca pri Ptuj. — Pozdravljamo vse znance, ki so raztreseni na raznih bojiščih in v bolnišnicah udani: računski narednik Swaty Karol od St. Ilja v Slov. gor.; četovodja Kokot Alojzij iz Zavrča v Halozah; četovodja Padovnik Karol od Sv. Ane v Slov. gor.; desetniki Mor Ivan iz Maribora, Zmauc Franc iz Bratoneč pri Ptuj, Golob Mihael iz Slov. Bistrice, Pernet Štefan iz Jablane pri Ptuj; poddesetniki Leopold Ivan iz Maribora, Florijan Franc od Sv. Jurija ob južni žel.; strelci: Rakusa Franc, Ailec Franc, Wisenjaka Anton in Kristovič Franc.

Božič prihaja. Slovenski fantje in možje nam pišejo: Bliža se že tretji Božič, ki ga bomo obhajali na fronti. Kolikor nam bodo dopuščale okoliščine, ga bomo obhajali z veseljem in se bomo v mislih spominjali naših domačih, kateri tudi na nas ne bodo pozabili in se nas bodo spominjali v molitvah. Pošljamo vsem domačim mnogo srčnih čestitk k Božiču, da bi ga srečni in kakor najbolj veseli obhajali. Vsi spodaj podpisani Vam kličejo z visokih planin: Bog Vas živi! — Poddesetnik-lovec Franc Weiss iz Murskega pri Sv. Juriju ob Ščavnici; podlovec Vencelj Auer od Sv. Lovrenca nad Mariborom; lovci: Mih. Perlež, Preloge pri Smarju; stotnijski čevljar Jožef Znidarič iz Moravcev pri Mali Nedelji; Vikt. Rauter od Sv. Ane na Krembergu; stotnijski kuhar F. Hrnčič od Sv. Barbare v Halozah; Alojz Črešnobar iz Velenja; Maurič Edvard iz Primorskega; Ignac Pevec iz Ormoža; Anton Velkavrh, Miha Hočevar, Josip Blagonja, Anton Hudovernik, Franc Zorec, F. Fon in Josip Florijanc.

Pozdrav domovini in „Slovenskemu Gospodarju“ iz bojišča. Slovenski črnovojniki nam pišejo: Iz srca nas veseli vsak glas iz domovine. Vsaka pisana ali tiskana beseda iz domačih krajev sem na bojni polje je veliko, veliko vredna. Zato smo iz srca hvaležni vrlemu „Slovenskemu Gospodarju“, ki redno zahaja k nam na bojišče. Z njim imamo veliko veselje. Kadar že teče osmi dan, zmirom gledamo, že držimo roke nasproti, ko ga pošta prinese ter si ga tako razdelimo: eden en list, drugi vzame drugega itd. Za kratke trenutke pozabimo na sedanjost, kakor da bi bili v dragi domovini, se nam zdi, tam, kjer nam je tekla zibelka, kjer živijo ljubi domači in prijatelji. Iskreno zato pozdravljamo naš zvesti obiskovalec iz domačih krajev, vrli „Slovenski Gospodar“, zraven pa sprejmite najlepše pozdrave iz krvavih poljan, dragi starši, bratje in sestre, naše žene in otroci! Štefan Pernet od Sv. Lovrenca na Dr. p., desetnik; Jakob Frank iz Ščavniskega vrha (Sv. Peter pri Radgoni); Franc Polič od Sv. Urbana; F. Kubot, Brežce pri Konjicah; Alojzij Zadavec, Sv. Križ pri Ljutomeru; Nikolaj Goričan in Franc Podbregar, doma pri Celju; Franc Čeh in Fr. Verdenjak, doma od Ptuj; Fr. Rusitan od Maribora.

Pozdrav iz Srbije. Iz Smederovega v Srbiji se nam piše: Sprejmite od nas črnovojnikov, ki smo v Srbiji na železnici za stražo, vojaški pozdrav! Savnik Franc, doma pri Brežicah; Zorko Anton, doma pri Brežicah; Zupančič Franc iz Dobove pri Brežicah; Žerjav Anton iz St. Janža; Babič Janez iz St. Petra in Omerzu Jakob iz Vidma.

Izmenjani invalidi. Iz italijanskega vjetništva so te dni došli sledeči izmenjani invalidi naših domačih polkov: Franc Smole, Jožef Poznič, Lovro Kumer in Jožef Ratej, vsi od 87. pešpolka; Štef. Unuk in Martin Letič od 47. pešpolka; Janez Peserl od 20. lovskega bataljona; Pavel Krznar in Martin Koemut od 17. pešpolka ter topničar Karol Štefl.

Odlikovan je bil Ivan Žolnir, nadučitelj na ptujski okoliški šoli, kot narednik pri nekem primorskem oddelku, v priznanje izbornega službovanja pred sovražnikom z železnim zaslužnim križcem s krono na traku hrabrostne kolajne.

Novi bankovci po 50 kron prijejo v promet 18. decembra p. p. imate kroge pa z 1. decembra

Polovični dvekronski bankovci. Finančno ministristvo je odredilo, da morajo poštni uradi in trafike sprejeti polovčne dvekronste bankovce.

Brzojavke v Rusijo zopet ustavljene. Uradno se razglša, da so brzojavke za vjetnike v Rusijo zopet ustavljene, ker so se pojavile razne težave pri brzojavitelju.

Bogumila, molitvenik za dekleta, je razprodan, zato ga ni treba več naročati, dokler ne bomo po listih naznanili, da se zopet dobi.

Čenjeni naročniki! Ne pošiljajte nam še zdaj denarja za prihodnje leto, ampak počakajte, da Vam naznanimo, kdaj smete poslati. Z novim letom se bode najbrž popolnoma spremenil način naročevanja za liste. Zato je treba počakati, da izvemo, kako bo z novim letom treba naročiti list. Vsak bo moral najbrž list naročiti pri svoji pošti in tisti, ki bi naravnino že v tem letu naravnost poslal nam bi moral vkljub temu list še enkrat plačati na pošti, mi pa bi mu morali zopet denar poslati nazaj. Za vojake na fronti pa to seveda ne velja. Počakajte torej, dokler se stvar ne uredi.

Gospodarske novice.

Oddaja svinjske masti in špeha. Štajersko cesarsko in mestništvo je izdalo sledeči odlok: Vsak, kdor kolje svinje, bodisi za domačo uporabo, kakor kmetje, bodisi za druge, kot mesarji, gostilničarji i. t. d., mora oddati v svrhu preskrbe čezle s svinjsko mastjo od vsake zaklane svinje določeno množino surove svinjske masti in sicer: Od zaklane svinje, težke do 60 kg 1½ kg surove svinjske masti ali surovega špeha, od svinje, težke od 60 do 100 kg, 2 kg, od svinje, težke od 100 do 150 kg, 4 kg in od svinje, težke več kot 150 kg, 7 kg. Vsak, kdor bo hotel zaklati svinjo doma, bo moral to naznaniti županu. Pri mesarjih pa mora to naznaniti mesoogleda. Vsak, kdor je naznanil županu, da namerava doma zaklati svinjo, dobi ukaz, da mora v 8 dneh oddati predpisano množino surove svinjske masti ali surovega špeha prevzemnemu uradu. Ako ne odda v 8 dneh določene množine surove svinjske masti ali surovega špeha, zapade kazni (do 5000 K denarne globe ali 6 mesecev zapora), vrhutega bi županstvo na stroške dotičnika poslalo po predpisano množino svinjskega špeha. Oddano blago se bo takoj izplačalo v gotovini in sicer po kakovosti blaga do 7,80 K za 1 kg čiste teže. Ako bi glede cen ne prišlo do sporazuma, določi ceno pristojno sodišče.

Novi kotli. Od več strani nas prosijo, naj bi se objavile sledeče vrstice, ki imajo namen, obvarovati marsikoga občutne nesreče in škode pri gospodarstvu: Namesto bakrenih kotlov, ki smo jih oddali vojaški upravi, smo dobili za drag denar pocinkane železne kotle, ki so pa naravnost strupeni, tako da dobi živina, ki pije vodo, oziroma krmo iz takih kotlov, silne želodčne krče, drisko i. dr. pri ponovni rabi tudi pogine. Opozorjamo torej vsakega, ki ima tak novi pocinkani kotel, da nikar ne rabi vode, ne krme, ki se je v njem kuhala, ne za ljudi, ne za živino. Ljudje pa vprašujejo: kako se vendar sme take kotle prodajati?

Kaj naj storimo? Iz Posavja se nam poroča: Mnogo je nas kmetov, ki imamo polje tu na Štajerskem, pač pa pod kranjsko mero. Zaradi tega nam pa glavarstvo ne pusti tukaj na Štajerskem mleti. Pravi, da moramo nositi na Kranjsko v mlin. Kam naj nosimo na Kranjsko v mlin, ker so Kranjci vedno nosili sem na Štajersko v mlin, ker tam, v tem kraju v bližini ni nikakih mlinov. Sploh pa ima malokateri potno dovoljenje za na Kranjsko. Ako bi res morali nositi na Kranjsko, tako bi imel marsikateri kmet po pet ur daleč, pa tudi še več. Zakaj bi drugam nosili, ko pa imamo mlinov tukaj doma dosti, pa še celo čisto pred nosom. Dosti je nas takih, ki imamo v najemu polje, sedaj pa mleti ne smemo. Naši otroci pa stradajo in prosijo jesti. Odgovorite na ta dopis! Kmeti in nametniki polja iz videmske občine.

okrajnega glavarstva Brežice. — Odgovor: Naredite proti odloku c. kr. okrajnega glavarstva na namestništvo v Gradeu priziv.

Živalske cene. Posestnik iz celjske okolice piše: „Prosim, da se obelodani najvišja cena za pitano govejo živino, posebno za vole I. razreda. Jaz sem šel dne 5. novembra ponujat vole v nakup uradno določenemu nakupovalcu. Ta mi je rekel: „Sedaj se ne plačuje volov več po 3 K 1 kg, ker so jih vojaki v Rumuniji veliko število pridobili.“ To se mi čudno zdi, ko mesarji, n. pr. v Žalcu, še vedno prodajajo meso po 6.30 K in drugod po 7—8 K. Torej je meso več kot polovico dražje kot živina. Prosim, raziasnite nam to zadevo in natisnite uradno določene cene za vole in ostalo živino.“ — Odgovor: Mi smo se na uradnem mestu poučili o zadevi in se nam je povedalo, da je cesarska namestnija z odlokom z dne 29. avgusta 1916 nastavila sledeče najvišje cene za 1 kg žive teže:

Pitani (klavni) voli I. vrste	do 3 K 50 v.
„ „ „ II. „	do 3 K 20 v.
„ „ „ III. „	do 2 K 90 v.
Plemeni (vprežni) voli	do 3 K 50 v.
Pitane (klavne) krave I. vrste	do 3 K 10 v.
„ „ „ II. „	do 2 K 60 v.
„ „ „ III. „	do 2 K 10 v.
Močnobreje plemene krave in telice	od 3 K 20 v. do 3 K 40 v.
Krave z novim mlekom	od 3 K 30 v. do 3 K 50 v.
Telata	do 3 K.

Neobdačeni sladkor. Slovensko osrednje čebelarstvo v Ljubljani razdeli koncem decembra za pomladno pitanje še naknadno dovoljenih 70 stotov neobdačenega sladkorja in sicer po ukazu ministristva članom in nečlanom. Zaradi znatno zvišane cene sladkorju od dne 1. oktobra so vsa dosedanja naročila ali priporočila za neobdačeni sladkor neveljavna, ker odbor ne ve, če bodo eni naročniki s sedanjno ceno zadovoljni. Samo nova naročila sprejema Slovensko osrednje čebelarstvo v Ljubljani do dne 20. decembra t. l. Na poznejša naročila se pod nobenim pogojem ne bo oziralo. Denar se pošlje z obratno pošto še le potem, ko naročnik dobi dopisnico, koliko da bo mogel dobiti neobdačenega sladkorja. Kdor ne pošlje v teku 8 dni po prejemu dopisnice denarja, ne dobi sladkorja, ker mora društvo plačati tovarni sladkor naprej. Cena neobdačenemu sladkorju 100 kg za člane 80 K, za nečlane 83 kron. Vožnjo iz Ljubljane do postaje plača naročnik. Blago se pošlje na nevarnost naročnika. Pri razdelitvi se bo odbor oziral v prvi vrsti na čebelarje, ki v jeseni niso dobili neobdačenega sladkorja. Čebelarji iz Koroške naj se obrnejo za sladkor na Slovensko koroško čebelarstvo v Apačah, p. Galicija, na Koroškem, in čebelarji s Štajerske na Slovensko spodnještajersko čebelarstvo v Celju. — Slov. osrednje čebelarstvo.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Žateu je bilo popraševanje po štajerskem hmelju malenkostno. Cene so se gibale med 100—125 K za 50 kg. Ker namerava vlada dovoliti večjo množino jčemena, da se ga uporabi za izdelovanje piva, utegne biti še v tem letu popraševanje po hmelju nekoliko živahnješe.

Oprostitev gozdarjev od vojaške službe. Domobrantsko ministristvo je sporazumno s poljedelskim ministristvom odredilo, da so tisti črnovojniki-gozdarji, logarji in delavci v gozdih, ki so oproščeni od vojaške službe od dne 1. oktobra 1916, oproščeni še tudi nadalje od vojaške, oziroma črnovojniške službe in sicer do dne 31. marca 1917.

Razne novice.

Bogat berač. Na Dunaju je te dni umrl 75-letni berač Franc Klampfl. V njegovem stanovanju so našli v postelji, pod posteljo in v treh velikih skrinjah za pol voza raznega drobiža, kot enokronske in nikljaste novce ter tudi veliko zlatov. Na policiji so imeli tri ure dosti dela, da so drobiž ločili na poseben kup krone, na poseben nikljaste in zopet na poseben kup novce iz bakra. Zlatov so našli 500 po 10 kron in 300 po 20 kron. Rabili bodo en cel dan, predno bodo presteli ves denar umrlega berača.

Velikansko in dragoceno drevo. Na meji med Brazilijo in Bolivijo v Južni Ameriki raste velikansko kavčukovo drevo; obseg mu je 8½ m. V poteku 120 dni v letu daje vsak dan nad 10 kg kavčuka. Ako računamo cene pred vojsko, je to 10.800 K letno, oziroma kapital 280.000 K, če vzamemo 4% obresti. Drevo je last družine, ki šteje poleg očeta in matere pet otrok.

Kanal, po katerem teče petrolej, so napravili nekje v Ameriki, da ni treba petroleja posebej prevažati. Kanal je dolg 242 km, stranska proga 87 km, premer mu je 20 cm. Iti mora čez dve višini, prvič 1290 m, drugič pa 1138 m.

Dopisi.

Maribor. Spodnještajerska ljudska posojilnica (Stolna ulica št. 6) sprejema prijave za peto vojno posojilo.

Maribor. Okrajno glavarstvo nam je poslalo seznam, koliko kilogramov sladkorja so dobili posamezni trgovci na deželi za mesec december. Zaradi pomanjkanja prostora tega seznama ne moremo objaviti v današnjem „Slov. Gospodarju“, temveč smo ga izročili „Straži“, ki ga priobči v petek. Sladkorja je toliko, da ga mora vsaka družina dobiti toliko, kolikor ima sladkornih kart.

Maribor. Dne 9. decembra je umrl v 20. letu svoje starosti nadebudni mladenič enoletni prostovoljec in učiteljskičan Milan Soršak, sin Ferdinanda Soršaka, revidenta južne železnice v Mariboru. Svetila mu večna luč, potrjim staršem pa naše sožalje!

Maribor. Od sedaj naprej bo prodajala moko samo mestna občina v novi prodajalni v nemški mestni hranilnici in sicer predpoldne od 8. do 12. ure in popoldne od 2. do 4. ure. Prodaja moke bo urejena za ta teden tako, da se bo na družinske karte od št. 1 do 1000 prodajala moka v ponedeljek, od št. 1000 do 2000 v torek, 2000 do 3000 v sredo, 3000 do 4000 v četrtek 4000 do 5000 v petek in 5000 do 6000 v soboto in sicer vselej predpoldne. Na posamezne karte se sme vsak dan popoldne kupiti moka.

Maribor—Sv. Jakob v Slov. gor. Od dne 1. t. m. naprej vozi vsak dan pošta iz Maribora v St. Jakob v Slov. gor. Ob 8. uri dopoldne odhodi iz Maribora, dohodi v St. Jakob okrog 10. ure. Od St. Jakoba vozi pošta v Maribor ob 1. uri popoldne, dohodi v Maribor med 3. in 4. uro popoldne. Ta nova uredba je za St. Jakob velike vrednosti. Zveza preko St. Ilja je bila združena z velikimi težavami. Sedanji poštni voz, ki bo za dve ure poprej pri Sv. Jakobu kot prejšnji, bo sprejemal tudi potnike.

Selnica ob Dravi. Narednik Henrik Vollmaier je bil ranjen in se nahaja v celjski bolnici.

Marenberg. Opetovano je bilo čitati v časnikih, da dobi naš trg lekarno. Koliko je na celi zadevi resničnega, se sedaj še ne da reči. Opozorili pa bi na to, da mora novi okrajni zdravnik za tukajšnji, po pretežni večini slovenski okraj znati tudi slovenski. Sedanji prosilec je Nemeč, zdravnik v Paternionu na Koroškem.

Ribnica na Pohorju. Ribniški Mohorjani so za Di'aško kuhinjo v Mariboru darovali 15 K.

St. Ilj v Slov. gor. Slovenska hranilnica in posojilnica sprejema prijave za V. vojno posojilo.

Hoče. Kmečka hranilnica in posojilnica v Hočah sprejema prijave za V. avstrijsko vojno posojilo. Poslužite se domačega denarnega zavoda pri podpisovanju!

Ormož. Drugokrat se je že oglasil iz ruskega vjetništva tukajšnji rojak Ivan Meško. Svojim staršem piše, da je zdrav in da hodi v neko usnjarsko tovarno na delo. Velika tolažba za starše in druge.

Zibika. G. Simon Strenkl, učitelj v pokoju in posestnik na Tinskem, je podaril revnim šolarjem 20 K. Krajni šolski svet izreče gospodu javno in srčno zahvalo.

Konjice. Dne 6. decembra je umrla tukaj gospa Neža Drnovšek, vdova po g. Drnovšku, bivšemu uradniku v Mariboru. N. p. v m.!

Za mir.

Bethman-Hollweg in grof Tisza o mirovni pogodbi.

V torek, dne 12. decembra, je bila seja nemške in ogrske državne zbornice, v kateri sta nemški državni kancelar in ogrski ministrski predsednik go-

Bethmann-Hollweg.

Bethmann-Hollweg je izjavil sledeče:

„Naš cesar sodi, da je sedaj napočila doba za začetek uradnih mirovni pogajanj. Njegovo Veličanstvo je vsled tega v popolnem sporazumu in skupno s svojimi visokimi zavezniki sklenilo, da predlaga sovražnim državam vstop v mirovna pogajanja. Danes jutraj smo zastopnikom tistih držav, ki varujejo naše pravice v sovražnih državah, torej zastopnikom Španije, Združenih držav Severne Amerike in Švice, izročili primerno, na vse sovražne države naslovljeno spomenico s prošnjo, da jo izročijo sovražnim državam. Ravno isto se godi danes na Dunaju, v Sofiji in v Carigradu. Tudi ostale nepristranske države kakor tudi sv. Očeta smo obvestili o tem našem koraku.“

Državni kancelar je nato prebral spomenico, katero je zbornica sprejela z velikim odobravanjem, ter nato nadaljeval:

„Gospodje! V avgustu 1914 so naši sovražniki razvili vprašanje moči s svetovno vojsko. Danes pa stavimo mi človečansko vprašanje miru. Kako se bo glasil odgovor naših sovražnikov, pričakujemo z mirnostjo, katero nam daje naša zunanja in notranja moč in naša čista vest. Če bo odgovor naših sovražnikov odklonil in če hočejo na-se vzeti svetovno breme vseh grozot, ki bodo nato sledile, bo notri do zadnje bajte nanovo vspametelo sleherni nemško srce v sveti jezi nad sovražniki, ki iz uničevalnih in osvojevalnih namenov nočejo napraviti konca človeškemu klanju. V usodepolni uri smo storili usodepoln

sklep. Ta sklep je prepojen s krvjo stotisočev naših sinov in bratov, ki so žrtvovali svoje življenje za varnost domovine. Človeški razum in človeška roka ne moreta v tej svetovni borbi, ki je razkrila vse grozote človeškega življenja, pa tudi veličino človeškega poguma in človeške volje na način, kakoršnjega še ni nihče videl, prodreti do zadnjega. Bog bo sodil! Brez strahu in glavo po koncu bomo šli svojo pot, odločeni za boj, pripravljene za mir.“

Izjavi državnega kancelarja ni sledila podrobna razprava, temveč se je seja zaključila ter se bo prihodnja sklicala po predsedniku.

Grof Tisza.

V V ogrski državni zbornici je grof Tisza dal to-le izjavo:

„Nikdar se nismo odpovedli pripravljenosti za mir in le način, kako se proti nam bojujejo naši sovražniki, ni dopuščal, da bi bili slovesno izrazili svojo pripravljenost za mir, dokler ni prišel za to primerni trenutek. Danes je prišel ta trenutek. Po v poletju pričeti veliki ofenzivi naših sovražnikov, od katere so po nekaterih začetnih vseh pričakovali s sigurnostjo končno zmago, so naši sovražniki, uvidevši, da jim tudi ta največja ofenziva ne prinese končne zmage, izigrali zadnji svoj trumf, spravili so Rumunijo v svetovni vojni metež. Danes pa vemo, da se je klaverno izjalovila velika, od vseh strani pričeta ofenziva po začetnih majhnih vseh, ki niso z velikimi izgubami na ljudeh in građivu v prav nobeni primeri. Z Rumunijo smo končno veljavno gotovi. Vsehi, katere smo izvojevali, nas ščitijo pred sumničanjem, češ, da bi bila ta ponudba za mir nekak znak naše slabosti. Mi smo zmagovali in ako bi sovražnik odklonil ponujeno roko za mir, smo pripravljene nadaljevati vojsko do končne zmage.“

Prošnja papežu za mirovno posredovanje.

Nemška vlada je papežu Benediktu XV. po njegovem tajniku kardinalu Gaspariju izročila prepis izjave, ki jo je vladam tistih držav, s katerimi se nahaja v boju, poslala po posredovanju onih vlasti, katere so prevzele varstvo nemških zadev v teh državah. Obenem je priložila spomenico, v kateri razpravlja razloge, iz katerih je Nemčija s svojimi zavezniki pripravljena, da stoji v mirovna pogajanja. Nasledki vojske so strašni, kulturne vrednote so razdejane, razsežne pokrajine napojene s krvjo, milijoni vojakov so padli, milijoni se vračajo domov s težko boleznijo, bolest in žalost polnita skoraj vsako hišo. Ne samo v vojskujočih se državah, tuči v nepristranskih vojne posledice težko obremenjajo ljudstva. Nemčija, ki vodi obrambno vojsko, stoji s svojo in z vojnami svojih zaveznikov na braniku pred mejami domačih dežel ter je prepričana, da se sovražnikom nikdar ne bo posrečilo, da bi predrli ta železni oklop. Že pred letom dni je izjavila, da je pripravljena za to, da se človeštvu vrne mir. To svojo pripravljenost ponavlja ter stavi svetu vprašanje, ali ni mogoče najti poštage za spravo. Njegova Svetost, tako se spomenica naravnost obrača do papeža, papež Benedikt XV. je od prvega dne svojega papeževanja neštetim žrtvam vojske v najobilnejši meri skazoval svojo usmiljenost in skrbljivost. Olajšal je težke rane, usodo tisočevih, ki jih je zadela nesreča, je storil prenesljivo. V smislu svoje visoke službe je Njegova Svetost porabila vsako priliko, da v blagor trpečega človeštva jela za to, da se konča to krvavo borenje. Cesarska vlada torej za trdno upa, da bo mirovni korak četverozveze pri Njegovi Svetosti našel blagotni odmev ter da bo mirovno delo pri Apostolski stolici imelo dragoceno podporo.

Cesarjevo armadno povelje.

Cesar Karol I. je dne 12. decembra izdal sledeče armadno in brodovno povelje:

„Mojim vojakom armade in mornarice! Božja milostna pomoč, vaša in naših zvestih zaveznikov hrabrost in vstrajnost so ustanovile položaj, ki kaže, da ni nobenega dvoma več o naši končni zmagi. V stremljenju, da ljudstvom, ki v teh težkih časih moško vstrajajo, zopet podelimo blagoslovljene dobrine miru, sem jaz in Moji zavezniki napravili poizkus za dosego častnega miru. Molim k Vsemogočnemu, da bi spremljal ta korak s svojim blagoslovom. Sem pa tudi prepričan, da se boste z enakim junaštvom borili naprej, dokler ne bo sklenjen mir ali dokler ne bo sovražnik odločilno pobit.“

Dunaj, dne 12. decembra 1916.

Karol.“

Armadno povelje nemškega cesarja.

Nemški cesar je izdal na vojaštvo in mornarico to-le dnevno povelje:

Vojaki! Ko se zavedamo zmage, ki ste jo Vi priborili s svojim junaštvom, smo jaz in vladarji zvesto zvezanih držav ponudili sovražnikom mir. Ali bomo s tem dosegli svoj cilj, se bo pokazalo. Vi se boste nadalje z božjo pomočjo ustavljali sovražniku, in nad njim zmagovali. Viljem.

Mir se bliža.

Dunajski „Večerni list ob 8. uri“ prinaša iz Haga brzojavko z napisom „Mir se bliža“, v katerem se glasi: Tudi v krogih četverosporzuma upajo, da se bodo kmalu pričela pogajanja za mir. Zadržuje se, da navzlic temu, da so se na Angleškem in Ruskem sestavila bojna ministrstva, računajo endofne vlade s tem, da tudi njihova prizadevanja ne bodo mogla spremeniti nepovoljnega položaja na bojiščih. Meni se, da se bodo tudi že četverosporzumove vlade bavile prihodnje dni z vprašanjem, ali ni že prišel trenutek, da začnejo razpravljati o mirovni pogajanjih. Uržavniki četverosporzuma so prepričani, da njih vlade tokrat ne bodo mirovni pogajanj kratkoma odklonile.

Bolezen angleškega ministrskega predsednika.

Novi angleški ministrski predsednik Lloyd Georges bi se moral s svojimi ministri isti dan, dne 12. decembra, predstaviti angleškemu državnemu zboru, kakor je Bethmann-Hollweg v imenu zveznih držav ponudil mir. Da bi ne govoril, predno ne ve za Bethmann-Hollwegov govor, je postal bolan in se ni še predstavil zbornici. To bo storil še le v četrtek, dne 14. decembra, ko bo že zopet zdrav.

Anglija proti miru.

Angleški minister Henderson je rekel, da Anglija še ni končala vojske. Ako Anglija ne bi premagala sovražnikov, bi bila njena bodočnost zelo grozna. Sviri vsakega pred nevarnostjo predčasnega miru. Nočemo ničesar vedeti o miru tako dolgo, dokler se ne bo spremenil položaj Belgije, Francije in Rumunije.

Iz najnovejših uradnih poročil.

Dunaj, 13. decembra.

Rumunsko bojišče: Sovražni odpor ob Jalomiti zlomljen. Naši na celi črti zasledujejo umikajočega se sovražnika in se približujejo mestu Buzeu. Vjeli smo zopet 4000 mož. Rusi so severovzhodno od Oena brezvpešno napadali.

Nov francoski poveljnik.

General Nivelle je imenovan za vrhovnega poveljnika francoskih armad na severu in na severovzhodu.

Razstrelba v Feliksdorfu.

Dne 13. decembra ponoči se je vnel smodnik v smodnišnici v Feliksdorfu na Nižje-Avstrijskem. 11 stavb tovarne je zletelo v zrak. 1 oseba je bila ubita, 19 oseb pa ranjenih. Vzrok velike razstrelbe ni znan.

Listnica uredništva.

Slovenskim vojakom: Za obile pozdrave, ki jih dobivamo iz raznih bojišč, posebno za božična in novoletna voščila, se iskreno zahvalujemo in vračamo srčna voščila in pozdrave vsem slovenskim junakom na bojiščih in v zaključju z željo, da se vsi zdravi in srečni prav kmalu vrnete v slovensko domovino. — Alojzij Trošt, Štrass: Ako je blago izginilo na pošti na potu iz St. Vida pri Vipavi do Štrasa, se pritožite na pošto ravateljstvo in zahtevajte odškodnino. — Dobešek Florijan: Sena si sme vsak posestnik za lastno živino (bdržati sa en dan sledeče množine: za vasko odraščeno glavo goveje živine 10 kg sena in 5 kg slame, za malo živino 5 kg sena in 2 kg slame. Ako vam odvzamejo več, se pritožite takoj na ces. kr. okrajno glavarstvo, ali pa na ces. namestnijo. — Hoče: Č. kr. okrajno glavarstvo je sedaj poslalo trgovcem na deželi toliko sladkorja, da ga mora vsaka družina dobiti dovolj za svoje potrebe. Družine iz okolice Maribora dobijo sladkor pri mariborskih trgovcih.

Posojilnica v Mariboru (Narodni dom)

sprejema prijave za peto avstrijsko vojno posojilo

ter daje potrebna pojasnila vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne ter od 3. do 6. ure popoldne. 756

Loterijske številke.

Gradec, dne 6. decembra 1916: 63 83 68 20 14
Ljubljana, dne 9. decembra 1916: 7 36 1 25 38

Mala naznanila

Ena beseda stane 5 vinarjev, petivrstna 18 vin. Mrtvaška oznanila iz
zahvale vsaka petivrstna 24 v, Izjave in Poslano 36 vinarjev. Za več
kratno objavo znaten popust. Inserati se sprejemajo le proti predpla-
tilu. Zadnji čas za sprejemanje inseratov torek opoldne.

Spretna gospodinja želi stopiti
v službo v župnišče ali k starej-
šemu gospodu. Naslov: Adela Du-
ler, Maribor, Tegethoffova ul. 26.

Dečlica, 15 let stara, vajena bolj-
šega dela, govori slovenski in
nemški, želi stopiti v službo, naj-
rajši v okolici Ptujja. Naslov: Ba-
bič Jozefa, Križni vrh Laporje 782

Posestnice

Išče bolj prijetnega blapca ali
oferja, ki mora znati po hribih
voziti in orati in je sploh zaves-
ljiv pri goveji živini. Plačilo po
dogovoru. Naslov: Marjana M.
Hoče, poste restante. 783

Dekle za vsako delo takej v služ-
bo vzame Roza Tempes, Maribor,
Tegethoffova ulica 42. 792

Novozidana, vili podobna hiša
z vrtom in vodovodom, nese na
meseč 100 K, se prodaja ali za-
menja za posestvo v mariborski
okolici. Naslov v upravnistvu pod
„Hiša št. 784“

Vsako množino drv (in lesa) tr-
dih in mehkih na metre kakor
tudi brana in drug les za žagan-
je kupi od vsake železniške pos-
taje: Karl Vesjak, Maribor, Te-
gethoffova ul. 19. 785

Pošten slovenski

: mladenič-invalid :

želi kake primerne službe bodisi
kot sluga v kaki pisarni, ali os-
krbnik na posestvu. Ker ima po-
škodovano samo levo roko, lahko
opravi večinoma vsa lažja dela.
Razume se dobro na kmetijsko
gospodarstvo. Vstopi lahko takoj.
Ponudbe na upravn. Sl. Gospodarja
pod „Invalid“. 778

Išče se

malo posestvo

s poslopjem v dobrem stanu za
družino v mariborski okolici ali
kje drugje na Slov. Štajer-kem
Cena do 8000 kron. Josip Bole,
v Zaloga pri Ljubljani. 787

Zahvala.

Vsem ki so pripomogli, da se je dne
29. novembra slovo našega prijlu-
bljenega župnika tako lepo iz-
vršilo, posebno belooblečenim de-
kletom (za svetlice) iskrena hvala.
Poslavljajočemu se g. župniku pa
se zahvaljujemo za izkazane do-
broto. 712

Razglas.

Posojilca pri Sv. Benediktu v
Slovenskih goricah.
reg. zadruga z neom. zavezo.
obrestuje od 1. januarja 1917 na-
prej do preklica hranilne vloge
po 4%. Če se kateri od v agatel-
jev ne strinja s tem, lahko svojo
vlogo pravočasno odpre in vzi-
dne. 788

Načelstvo.

Proda se lepa nove zidana hiša,
s petimi sobami, 2 kuhinji, jedilna
soba, novi svinjaki, lepa njiva
vrt, viska trta, vse v najlepšem
stanu. Kje, pove upravnistvo tega
lista, pod „hiša št. 771“

„Solzna Avstrija.“

Knjigo pod naslovom „Solzna Av-
strija“ s 26 krasnimi pesmimi, okra-
šeno s slikami, pošlje Matija Be-
lec pri Sv. Boljanki v Slov. gor-
icah, via Ptuj, Štajersko, vsakemu
ki mu pošlje znesek 1 krono 20 v
v denarju ali pa v novih nepo-
rabljenih poštinih znamkah. Ta spo-
min na svetovno vojno, naj ne
manjka v nobeni hiši! — Nova
krasna Romaraka Marijina pesen
za 30 vinarjev.

Na brezplačno naročila se pa ne-
mormo ozirati! 688

Dvonadastopna

hiša

zraven še drugo poslopje, novo-
zidana za pekarijo. Peč s paro se
postavi z glavarstvenim dovoljen-
jem. Na prav dobrem prostoru,
tudi na dan do 200 hlebov tujega
kruha. Stanovalec plačajo na leto
4500 kron. Se pod lahkimi pogoji
za 60.000 kron prodaja. Vpraša se
v Mozartstrasse 59, Maribor. 657

Pozor! Cepljene trte!

Dveletne zelo močne od vrst; laški
rilček, bela žlahtina, muškata
žlahtina, šipon, portugalka, beli
burgundec, modra kapčina in iz-
bela, cepljene na različnih pripo-
ročenih podlagah. Dveletne divj-
ke Göthe št. 9 prodaja Anton
Slodnjak, trtnar in posestnik, p.
Juršinci ri Ptuj, otaj. Cena po
dogovoru. 688

IKAVA

50% cenelija

Ameriška gospodarska kava, viso-
kogradninska, izdatna in varčna.
5 kg za poskušnjo v vrečici, s
potrebniim sladkorjem vred samo
28 K po poštnem povzetju pošilja
A. Sapra, razpošiljalnica kava
Galantá 496, (Ogreko). 620

Deček, pol drugo leto star, se da
za svojega Naslov: Hamer Anto-
nija, Sv. Ilj v Slov. gor. 770

Blížajo se veliki dnevi sreča!

V času do 1. febr. 1917 izkrebani bodo glavni dobitki slededih
izboruh srečk:

Novih srečk Avstrij, rdečega križa 300.000 in 500.000 K
Turških srečk 200.000, 400.000 in 200.000 frank.
3% zemljiških srečk iz l. 1880 90.000 in 90.000 K
3% zemljiških srečk iz l. 1889 60.000 in 100.000 K
17 žrebanj vsako leto! Svota glavnih dobitkov l. 1917:
3.230.000 kron oziroma frankov.

Mesečni obrok samo K 7— oziroma K 3-75.
Te srečke imajo trajno denarno vrednost in je izguba denarja kakor
pri loterijah v slučaju neizkrebavanja izključena! — Zahtevajte bres-
plačno pojasnilo in igralni načrt, hitite z naročilom!
Srečkovo zastopstvo 18, Ljubljana. 490

Kaj delajo trapisti?

O tem lahko izveš v mični novi knjižici: „Brat Ga-
briel Giraud in njegova ustanova v Rajhenburgu.“
Dobiva se pri trapistih v Rajhenburgu, v Katoliški bukvarni
v Ljubljani, pri J. Krajec nasl. in Urban Horvat v Novem
mestu in po vseh drugih knjigarnah. Broširana knjiga velja
K 2-50 in v platno vezana K 3-50, po pošti pa pri obeh
po 20 vin. več. Ta ne samo vseskozi zanimiva in s primernimi
podobami okrašena, ampak ravnotako podučna in zabavna
knjižica bi ne smela manjkati v nobeni šolarski in društveni
knjižnici. Sezite tedaj po tej nenavadni knjižici vsi Slovenci,
vse šolske, farne in izobraževalne knjižnice ter knjižnice
Marjinih družb itd.!

Vaše svinje

morajo biti hitro debele in mastne, krave morajo dati
več mleka, kokoši morajo leči mogo jajc. ako jim
redno dajete

Barthelnovo klajno apno.

primešano v hrano. 5 kg za poskušnjo K 4-50 od
Dunaja, 50 kg K 38 od skladišča v Mariboru proti
predplačilu. Cene niso obvezne, Mihael Barthel & Co.
Dunaj, X/I. Siccardsburggasse 44 (Tvrška ustanovlj.
1781.) 608

Prošnja do rojakov na Slovenskem
Štajerju.

Kdor ima kako posestvo, ali del posestva dati
v najem, ali rabi pridnih slovenskih delavcev, naj
se obrne na naslov: Ivan Mermolja, Tacen pri Lju-
blani, želez. postaja Vizmarje.

Kupim vsako množino
starega in novega vina

po najboljših cenah. Avgust Štelcer, postilničar,
„Narodni dom“ v Mariboru. Vino grem ti di osebno
poskusit. 610

Ivan Ravnikar

Na trgovina specerijskega kolonijalne Na
debele! ga blaga barv in zaloga mineralnih
drobne! voda

Celje-Graška cesta 21

kupuje po najvišji dnevni ceni vin-
ski kamen kurno janež pristno
sird in vosek.

Kapljice za svinje.

Cena 1 steklenice je 1 K. O dobrem učinke-
vanju teh kapljic imam mnogo priznanih in po-
hvalnih pisem. F. Prull, mestna lekarna „pri
6. kr. orlu“ Maribor, Glavni trg št. 15.

Zahvala.
Nisem verjel, da bi te kapljice kaj pomagale. Sedaj ko sem se
prepričal, da res pomagajo, vam izrekam lepo hvalo ter priporočam
to zdravilo vsem svinjerejem. Prosim, pošljite mi spet svinjskih kap-
ljic za rdečico in sicer hitro kakor morete 6 steklenic. S pozdravom
Ivan Skorjanc.
Brednja vas, dne 6. avgusta 1916.

RAZGLAS.

Hranilnica in posojilnica na Pol-
zeli razglašja, da bo s 1. presincem 1917 znižala
obrestno mero za hranilne vloge

na 4%.

Vlagateljem, ki se ne strinjajo s tem znižanjem
obrestne mere, je dano na prosto voljo, svoje vloge
dvigniti pred potekom tega roka.

Hranilnica in posojilnica na Polzeli r. z. z. n. z.
dne 27. novembra 1916.

Franc Korber,
načelnika namestnik.

Alojzij Predovnik,
načelnik. 760

Isborne se je obneslo za vojake v vojski in sploh za
vsakega kot najboljšje

bol oblažujoče mazanje

pri prehlajenju, revmatizmu, protinu, prsni, vratni in bolesti
v hrbtu

Dr. Richter-ja

Sidro - Liniment. capsici
compos.

Nadomestilo za Sidro - Pain - Expeller.

Steklenica kron. — 80, 1-40, 2—.

Dobiva se v lekarnah ali direktno
v Dr. Richter-ja lekarni „Pri slatemu levu“,
Praga, I., Elizabetna cesta 5.

Dnevno razpošiljanje.

Jožef Martinz, Maribor

(ustanovljeno 1860)

razpošilja:

701

galanterijsko, igralno,
pleteno blago in drobnarijo
po najcenejših dnevni cenah.

Naroka in vprašanja se točno rešujejo.

Kmečka hranilnica in posojilnica v Ptujju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Uradne ure

se: vsako sredo, vsak petek in vsak sejmski dan od 8.
do 12. ure in vsako nedeljo od 8. do pol 10. ure do-
poldne. Vplačuje in izplačuje se redno samo ob uradnih
dnevih. Pojavnila se dajejo vsak dan od 8. do 12. ure dop.

Uradni prostori

se nahajajo v minoritskem samostanu v Ptujju.

Hranilne vloge

obrestuje po 4 % od 1. in 16. v mesec.
obrestuje po 4 % od 1. in 16. v mesec.
15. in zadnjega pred dvigom. Nevzdignje. obrestuje se
koncem junija in decembra vsakega leta pišepišjo glav-
nici ter kakor ta-le obrestujejo. Sprejemajo se hranilne
knjižice drugih zavodov kot vloge, ne da bi se pri tem
obrestovanje kaj prekinilo in ne da bi stranka imela pri
tem kakih potov ali sitnob.

Na razpolago so strankam brezplačno poštno-hranilne po-
ložnice št. 118.060 in domači nabiralniki.

Posojila

se dajejo na vknjižbo po 5 %, na vknjižbo in posojilo
po 5 1/2 %, na menice po 6 %, na zastavo vrtičarskih
listin in tekoči račun pod ugodnimi pogoji.

Provzamejo se dolgovi pri drugih zavodih in
prošnje na sodnijo za vknjižbo in listin vknjižbo
posojilnica brezplačno, stranka plača samo karkoli.

Manufakturno trgovino J. FAULAND v Ptuj

se najbolj priporoča.

Opravična številka: E 1149/16-12.

Dražbeni loklic.

Dne 13. januarja 1917 predp. ob 10. uri bo pri tem sodišču, v izbi št. 27 na podstavi s sklepom E 1149/16-11 odobrenih pogojev dražba sledečih nepremičnin: Studenci pri Mariboru vl. št. 278 stavbena parcela št. 12/2 s hišo št. 59 a Ufer-straže v Studencih in divarnica, vl. št. 399 vrt parcela št. 684 v obsegu 110 m² cenilna vrednost obeh nepremičnin: 5590 K 53 v najmanjši ponudek 2806 K 27 v vadji: 559 K; vl. št. 348 njiva parcela št. 605/15 v obsegu 2316 m² cenilna vrednost 1389 K 60 v najmanjši ponudek 926 K 40 v vadji: 139 K. Nepremičnini zemljiška knjiga Studenci, vl. št. 278 in 394 se bodete skupaj dražbale in domaknile.

Pod najmanjšim ponudkom se ne prodaje.

C. kr. okrajno sodišče v Mariboru, odd. IV., dne 6. decembra 1916.

789

Razglas.

Okrajna hranilnica pri Sv. Lenartu v Slov. goricah je v smislu sklepa upravnega sveta pri občnem zboru z dne 30. novembra 1916 znižala obrestno mero počeni z dnem 1. januarja 1917 in sicer:

1. Za hranilne vloge na 4⁰/₁₀₀, hranilne vloge se obrestujejo celomesečno, obresti se pripisujejo k glavnici polletno t. j. dne 30. junija in dne 31. decembra vsakega leta; 1¹/₂⁰/₁₀₀ rentnino in tudi 100⁰/₁₀₀ vojno doklado k temu davku plačuje hranilnica sama iz lasnega premoženja;

2. Za vsa druga posojila na 5⁰/₁₀₀, ki se imajo plačevati polletno naprej z morebitnimi 6⁰/₁₀₀ zamudnimi obrestmi.

Ravnateljstvo okrajne hranilnice pri Sv. Lenartu v Slov. goricah, dne 10. decembra 1916.

790

Posojilnica v Mariboru (Narodni dom) obrestuje od 1. prosinca 1917 naprej do preklica

hranilne vloge brez odpovedi po 4⁰/₁₀₀,
hranilne vloge proti trimesečni odpovedi

po 4¹/₄⁰/₁₀₀.

Rentni davek plačuje zavod iz svojega Maribor, dne 9. decembra 1916.

788

Ravnateljstvo.

Spodnještajerska ljudska posojilnica

v Mariboru

r. z. z. n. z.

obrestuje od 1. januarja 1917 naprej do preklica

navadne hranilne vloge po 4⁰/₁₀₀,
vloge proti trimesečni odpovedi pa po 4¹/₄⁰/₁₀₀.

Maribor, 27. novembra 1916.

768

Načelstvo.

Najbolj priporočljivi so:

Pfaff-brzošivalni stroji

ki so najpopolnejši in najboljši na svetovnem trgu.

10 letna pismena garancija.

olja.

Posebno pripravni za nemetno rezanje (šitkanje)

krpanje perila, nogovje itd. o čemur dajam brezplačen pouk. Lahak in tih krogljen tek; šivaje naprej in nazaj.

Solidne cene in zgodnje odplačevanje.

IGN. VOK

specijalna trgovina s šivalnimi stroji in PUCH-kolesi.

Ljubljana Sodna ulica 7.

Zastopnike sprejem.

742

Kilne pase

tudi za najhujše kile, trebušne obveze, suspensorije, podlage za ploske noge, brgle, umetne ude, kakor roke in noge in d. t. ter pokončne držaje in druge različne stroje proti telesnim poškodbam po zdravniškem predpisu izdeluje izvrstno in dobro staro-znana tvrdka

Franc Podgoršek,
bandažist,

340 Maribor, Burggasse 7.

Zahvala.

Ob žalostni izgubi naše ljube matere

Jere Skroban

se zahvaljujemo veleč. g. župniku in kaplanu, vsem dragim, ki so jih spremljali k pogrebu in vsem, ki so prišli molit ter cerkvenim pevkam za petje na pokopališču.

V Negovi v Sl. gor., dne 5. dec. 1916.

780

Žaljujoči ostali.

Zahvala.

Ob bridki izgubi našega iskreno ljubljene soproga, očeta, strica, starega očeta, gospoda

Antona Paulič,

veleposestnika v Rotenbergu,

ki je 1. gradna ob 1/8. uri zvečer, po mučni bolezni, v 72. letu svoje starosti, udano v voljo božjo mirno v Gospodu zaspal.

Iskreno se zahvaljujemo vlč. gg. duhovniku za spremstvo pogreba, dragim sorodnikom, znancem in vsem, ki so preljubemu rajnemu izkazali zadnjo čast.

Bog povrni vsem stotero! Priporočamo rajnega očeta v pobožno molitev in blag spomin. Sv. Lovrene, dne 6. gradna 1916.

791

Žaljujoči ostali

Kupujem bukove, hrastove, borove prage (švelarje)

po najvišji ceni proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe na naslov Osolin Jožef, trgovec Laski trg, Štajersko.

776

Vr VII 260/16 17.

V imenu Njegovega Veličanstva Cesarja!

C. kr. okrajna sodnja v Celju, odd. VII, je pod predsedstvom dr. deželno sodnega svetnika Wenedikterja v navzočnosti e. kr. ds. svetnikov Matzla in dr. Rojca in e. kr. okr. sodnika Janja kot sodnikov in e. kr. avskultanta Weiša kot zapisnikarja na obtožbo e. kr. državnega pravdnika v Celju z dne 7. septembra 1916 o. š. St. 895/16 zoper Leopolda Prevolsnik zavojo pregreška po § 18/2 cesarske naredbe št. 261/16 (katero obtožbo je e. kr. višja deželna sodnja v Gradcu z razsodilom z dne 27. sept. 1916 št. I 52/16 dopustila), danes po dogani glavni razpravi, določeni vsled naredbe z dne 2. oktobra 1916 o. š. Vr VII 260/16-14 v navzočnosti e. kr. državnega pravdnika dr. Bračiča kot javnega obtožitelja prostega obtoženca Leopolda Prevolsnika, zagovornika dr. Antona Božiča po predlogu obtožitelja, naj obtoženev v smislu obtožbe obsodi in kaznuje, razsodila tako: Obtoženi Leopold Prevolsnik, rojen 11. sept. 1865 v Št. Ilju kat., oženjen posestnik in gostilničar v Misljnu, zaradi prestopka po § 7 ces. naredbe z dne 1. avg. 1914 št. 194 drž. zak. predkaznovan, je k riv, da je v Misljnu v svrbo izkoriščanja vsled vojne povzročil izrednih razmer zahteval za pivo, torej za neobhodno potrebščino očitno pretirane cene, in sicer od Novega leta do srede julija 1916 za pivo v sodnih 36 v. od takrat naprej za 40 v. za pivo v steklenicah pa od 24. julija 1916 54 v. za pollitra;

Zakrivil je s tem kot povračljivi storilec pregrešek po § 18/2 cesarske naredbe z dne 21. avg. 1916 št. 261 drž. zak. ter se kaznuje zato po tej postavni točki z uporabo § 20 b. k. z. s 14 dnevni strogi zaporom, poostrenim z enim trdim ležiščem, ter s 1000 K denarne globe, v slučaju neiztrljivosti s nadaljnjim 14-dnevni zaporom, in se obsodi po § 329 k. p. r. v povračilo stroškov kazenskega postopanja. Po § 28 navedene cesarske naredbe se odredi objava sodbe brez razlogov na stroške obtoženca po enkrat v časopisih „Grazer Tagespost“ in „Slovenski Gospodar.“

V Celju, dne 14. oktobra 1916.

Predsednik: Wenedikter I. r.

Zapisnikar: Weiss I. r. 779

Vinogradniki pozor!

Na suho cepljene trte so na prodaj.

Najboljše kakovosti in sicer I. vrste. Vse trte so cepljene na Rip. Portalis in na Göhe št. 9. Trte se dobijo jako lepe in dobro zaraščene in lepo vkoreninjene, za kar se jamči. Dobijo se tudi cepljene trte posebno močne (L. 1915). Cena trtam je po dogovoru. Franc Siodnjak, trtnar v Rotmannu pošta Jursinci pri Ptuj.

692

Nobenega zobobola več.

Nobenih nič brez spanja. Sredstvo „Fides“ zmanjšuje bol pri otilih zobovih kakor tudi pri najbolj trdovratnem, revmatičnem zobobolu, kjer so že vse druge sredstva bila zaman. Ako ni uspeha, se pošlje denar nazaj. Cena K 150, 3 škatljice K 4.— Nobenega kamna na zobovih več! Srečno zobovje se doseže s sredstvom „Elta zobni Fluid.“ Takojšni uspeh. Cena 2 K; 3 steklenice K 5. Kemenu, Košice (Kaschau), I. Postfach 12/Z 80, Ogrsko. 2 H. Seb.

Posestvo

je naprodaj, obstoječe iz:

6	oralov	1550	štirjaskih	seznjev	njiv,
7	„	1253	„	„	travnikov,
		126	„	„	vrtov,
3	„	577	„	„	pašnika,
7	„	136	„	„	gozda,

dveh hiš, o. p. o. v. arskega poslopja, vinske kleti, hlevov in kozolca vse v najboljšem stanju, ležeče tik okrajne ceste Celje—Št. Jur ob juž. zel.

Hiša je pripravna za proizvodnjo krčmarske ali druge obrti. Cena posestvu je 50.000 K v kateri preživitne pravice niso vštete.

Natančnejše podatke se dobi v pisarni dr. Antona Božiča, odvetnika v Celju.

706

Išče se izkušen, priden, trezen

viničar

pri nekem gospodarstvu na Hrvaškem v bližini Ormoža (Štajersko). Ponudbe le s prepisi dolgoletnih spričeval naj se pošljejo na Dr. Oskar Lypolt, Varaždin. (Hrvaško.) 22 K